2026/799

1.4.2026

DIREKTIVA (EU) 2026/799 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 30. marca 2026

o harmonizaciji nekaterih vidikov insolvenčnega prava

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ([1]),

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ([2]),

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Cilj te direktive je prispevati k pravilnemu delovanju notranjega trga in unije kapitalskih trgov ter odpraviti ovire za uresničevanje temeljnih svoboščin, kot sta prosti pretok kapitala in svoboda ustanavljanja, ki izhajajo iz razlik med nacionalnimi zakonodajami na področju insolventnosti.

(2) Postopki v primeru insolventnosti zagotavljajo prenehanje ali prestrukturiranje gospodarskih družb ali podjetnikov, ki so v finančnih in gospodarskih težavah, v skladu s predpisi. V okviru finančnih naložb so ti postopki, vključno z ustreznimi zaščitnimi ukrepi za natančno oceno vrednosti premoženja teh gospodarskih družb in podjetnikov, ključni, saj določajo končno vrednost poplačil iz takih naložb. Velike razlike v materialnem insolvenčnem pravu, ki jih priznava Uredba (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]), so prispevale k rastoči pravni negotovosti in nepredvidljivosti glede izida postopkov v primeru insolventnosti. Velika razhajanja v vrednosti poplačil in času, potrebnem za dokončanje postopkov v primeru insolventnosti v Uniji, negativno vplivajo na predvidljivost stroškov za upnike in vlagatelje v čezmejnih primerih na notranjem trgu. Ta razlika med pravili držav članic zmanjšuje privlačnost čezmejnih naložb, kar ustvarja ovire in vpliva na čezmejni pretok kapitala v Uniji ter v tretje države in iz njih. Zato bi lahko harmonizacija nekaterih vidikov insolvenčnega prava zahtevala spremembe zakonodaje nekaterih držav članic.

(3) Povezovanje notranjega trga na področju insolvenčnega prava s to direktivo je ključno za izboljšanje učinkovitosti delovanja kapitalskih trgov v Uniji, vključno z omogočanjem boljšega dostopa do financiranja podjetij. Zato je treba določiti minimalne zahteve na ciljnih področjih v zvezi s postopki v primeru insolventnosti, ki pomembno vplivajo na učinkovitost in trajanje takih postopkov, zlasti pri čezmejnih postopkih v primeru insolventnosti.

([1]) UL C 184, 25.5.2023, str. 34.
([2]) Stališče Evropskega parlamenta z dne 10. marca 2026 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 30. marca 2026.
([3]) Uredba (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o postopkih v primeru insolventnosti (UL L 141, 5.6.2015, str. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/848/oj).

(4) Ta direktiva ne posega v individualne in kolektivne pravice delavcev na podlagi prava Unije in nacionalnega prava v okviru postopkov v primeru insolventnosti, zlasti direktiv Sveta 98/59/ES ([4]) in 2001/23/ES ([5]) ter direktiv 2002/14/ES ([6]), 2008/94/ES ([7]) in 2009/38/ES ([8]) Evropskega parlamenta in Sveta ter nacionalnih zakonodaj, s katerimi se te direktive prenašajo. Ta direktiva zlasti ne posega v obveznosti v zvezi z obveščanjem delavcev in posvetovanjem z njimi ter v pravice delavcev v primeru prenosa podjetja, obrata ali dela podjetja ali obrata na podlagi navedenih direktiv in nacionalnih zakonodaj, s katerimi se te direktive prenašajo, tudi kadar te nacionalne zakonodaje vsebujejo pravila, ki so za delavce ali njihove predstavnike ugodnejša od pravil iz navedenih direktiv.

(5) Da se zavaruje vrednost stečajnih mas za upnike, bi morala nacionalna insolvenčna zakonodaja vključevati učinkovita pravila o zahtevkih za ničnost, izpodbojnost ali neizvršljivost pravnih dejanj – vključno s pravnimi posli – ki so v škodo vseh upnikov in so bila dokončana pred začetkom postopka v primeru insolventnosti (v nadaljnjem besedilu: zahtevki za izpodbijanje pravnih dejanj). Pri določanju, ali pravno dejanje škoduje vsem upnikom, je treba upoštevati opredelitev stečajne mase in upnikov, udeleženih v postopkih v primeru insolventnosti. To je zlasti pomembno, kadar določene pravice na podlagi nacionalnega prava niso del stečajne mase, temveč so povezane z osebnim življenjem dolžnika, kot je pravica do sklenitve ali prenehanja zakonske zveze ali posvojitve otroka. Za sprejetje dediščine ali odpoved dediščini ne bi smela veljati pravila o zahtevkih za izpodbijanje pravnih dejanj, določena v tej direktivi.

(6) Ker je cilj zahtevkov za izpodbijanje pravnih dejanj odpraviti škodljive učinke pravnega dejanja za stečajno maso, je primerno, da se šteje, da so škodljivi učinki pravnega dejanja povzročeni v trenutku dokončanja pravnega dejanja, in ne v trenutku izvršitve pravnega dejanja. Za namene te direktive se šteje, da je pravno dejanje dokončano, ko ima pravne učinke v skladu z nacionalnim pravom. Kadar pa so na podlagi nacionalnega prava pravni učinki pravnega dejanja pogojeni z vpisom pravnega dejanja v javni register, bi morala imeti država članica možnost določiti, da se pravno dejanje šteje za dokončano, takoj ko so izpolnjene vse druge zahteve za veljavnost njegovih učinkov, saj dolžnik ali druge stranke v pravnem dejanju ne morejo vplivati na čas, ki je potreben za vpis pravnega dejanja v javni register.

(7) Ne glede na določbe v okviru drugih pravnih področij bi se moral za namene te direktive pojem „pravna dejanja“ na podlagi pravil o zahtevkih za izpodbijanje pravnih dejanj, razlagati široko, da bi vključeval vsa namerna ravnanja s pravnim učinkom, ki škodujejo vsem upnikom, ne glede na to, ali so pravni učinki ali škoda storjeni namerno, tudi kadar oseba, odgovorna za to pravno dejanje, nima goljufivih namenov. Vendar se dejanja, ki jih izvede oseba, ki ne ravna zavestno ali na kakršen koli drug način po svoji svobodni volji, ne bi smela šteti za pravna dejanja v okviru te direktive. Države članice bi morale imeti možnost določiti, da pojem „pravno dejanje“ vključuje tudi opustitve, saj ni bistvene razlike, če upniki utrpijo škodo zaradi ukrepanja ali neukrepanja zadevne strani. Poleg tega pravila o zahtevkih za izpodbijanje pravnih dejanj ne bi smela vključevati le pravna dejanja dolžnika, temveč tudi pravna dejanja dolžnikove nasprotne stranke ali tretje osebe.

([4]) Direktiva Sveta 98/59/ES z dne 20. julija 1998 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi s kolektivnimi odpusti (UL L 225, 12.8.1998, str. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1998/59/oj).

([5]) Direktiva Sveta 2001/23/ES z dne 12. marca 2001 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z ohranjanjem pravic delavcev v primeru prenosa podjetij, obratov ali delov podjetij ali obratov (UL L 82, 22.3.2001, str. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/23/oj).

([6]) Direktiva 2002/14/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2002 o določitvi splošnega okvira za obveščanje in posvetovanje z delavci v Evropski skupnosti (UL L 80, 23.3.2002, str. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/14/oj).

([7]) Direktiva 2008/94/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o varstvu delavcev v primeru plačilne nesposobnosti delodajalca (UL L 283, 28.10.2008, str. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/94/oj).

([8]) Direktiva 2009/38/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. maja 2009 o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti (UL L 122, 16.5.2009, str. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/38/oj).

(8) Ta direktiva določa minimalna pravila o zahtevkih za izpodbijanje pravnih dejanj. Zato bi morale imeti države članice možnost, da z edino izjemo zastaralnega roka za zahtevke za izpodbijanje pravnih dejanj, določenega v tej direktivi, ohranijo ali sprejmejo določbe o zahtevkih za izpodbijanje pravnih dejanj, ki so za vse upnike ugodnejše od tistih iz te direktive. Države članice bi morale imeti tudi možnost, da določijo domneve ali zahteve, ki zmanjšujejo dokazno breme v korist stranke, ki trdi, da je pravno dejanje nično, izpodbojno ali neizvršljivo.

(9) Da se zaščitijo legitimna pričakovanja dolžnikove nasprotne stranke, bi moral biti vsak poseg – zaradi zahtevka za izpodbijanje pravnih dejanj – v veljavnost ali izvršljivost pravnega dejanja sorazmeren z okoliščinami, v katerih je bilo to pravno dejanje dokončano. Take okoliščine vključujejo dolžnikov namen, vednost nasprotne stranke ali čas, ki je pretekel med dokončanjem pravnega dejanja in uvedbo postopka v primeru insolventnosti. Zato je treba razlikovati med različnimi specifičnimi razlogi za zahtevke za izpodbijanje pravnih dejanj, ki temeljijo na skupnih in tipičnih vzorcih dejanskih stanj ter ki dopolnjujejo splošne predpostavke za zahtevke za izpodbijanje pravnih dejanj. Vsak tak poseg bi moral tudi spoštovati temeljne pravice iz Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina).

(10) Zahtevki za izpodbijanje pravnih dejanj bi morali vključevati pravna dejanja, dokončana v določenem minimalnem obdobju pred datumom vložitve predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti, v državah članicah, v katerih se lahko postopek v primeru insolventnosti uvede z odločitvijo članov upravnih, vodstvenih ali nadzornih organov dolžnika, pa pred datumom take odločitve. Možnost vložitve zahtevka za izpodbijanje pravnih dejanj ne bi smela biti odvisna od časovnega obdobja, ki ga sodišče potrebuje, da preuči predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti, oziroma ki je potrebno, da se sprejme odločitev na podlagi nacionalnega prava.

(11) Za namene zahtevkov za izpodbijanje pravnih dejanj bi bilo treba razlikovati med pravnimi dejanji, pri katerih je terjatev nasprotne stranke zapadla in je bila izvršljiva ter je bila poravnana ali zavarovana kot dogovorjeno (v nadaljnjem besedilu: skladno kritje), in pravnimi dejanji, pri katerih izpolnitev ni v celoti ustrezala terjatvi upnika (v nadaljnjem besedilu: neskladno kritje). Primeri neskladnih kritij vključujejo predčasna plačila, poravnavo dolga z neobičajnim plačilnim sredstvom, naknadno zavarovanje s premoženjem prej nezavarovane terjatve, ki ni bilo dogovorjeno v prvotnem sporazumu o dolgu, dodelitev pravice do izredne razveze pogodbe ali druge spremembe, ki niso bile predvidene v osnovni pogodbi, opustitev pravne obrambe in ugovore ali priznanje izpodbijanih dolgov. V primeru skladnega kritja bi moralo biti sklicevanje na naklanjanje ugodnosti kot razlog za izpodbijanje mogoče le, če je upnik ničnega, izpodbojnega ali neizvršljivega pravnega dejanja v času posla vedel, da je dolžnik insolventen. Pri skladnem in neskladnem kritju bi se morala izraza „poravnava“ terjatve nasprotne stranke in njeno „zavarovanje s premoženjem“ razlagati široko, da se vključijo dejanja, kot so tista, ki ustvarjajo pravice do pobota ali podelitev privilegiranega položaja upnikom.

(12) Pravila o zahtevkih za izpodbijanje pravnih dejanj, ki jih uvaja ta direktiva, se ne bi smela uporabljati za nekatera pravna dejanja, ki pomenijo skladna kritja, in sicer pravna dejanja, ki so izvedena neposredno v zameno za pošteno nasprotno izpolnitev v korist dolžnikovega premoženja. Cilj navedenih pravnih dejanj je podpirati običajno vsakodnevno poslovanje dolžnikovega podjetja. Da za taka pravna dejanja ne bi veljala pravila o zahtevkih za izpodbijanje pravnih dejanj, bi morala imeti pogodbeno podlago, v zvezi z njimi pa bi morala biti potrebna neposredna izpolnitev medsebojnih obveznosti strank. Poleg tega bi morali biti izpolnitev in nasprotna izpolnitev, ki izhajata iz teh pravnih dejanj vrednostno enakovredni in nasprotna izpolnitev bi morala koristiti dolžniku in ne tretji osebi. Pravna dejanja, za katera se pravila o zahtevkih za izpodbijanje pravnih dejanj ne bi smela uporabljati, vključujejo: takojšnje plačilo blaga, plač ali storitev; plačilo blaga, ki je potrebno za dolžnikovo vsakodnevno poslovanje, z gotovino ali s kartico; dobavo blaga, proizvodov ali storitev proti plačilu; vzpostavitev zavarovalne pravice proti izplačilu posojila ali med nadaljevanjem posojila, kadar je to potrebno, v okviru nacionalnih pravil, da bi bili izpolnitev in nasprotna izpolnitev še vedno vrednostno enakovredni; ter takojšnje plačilo javnih dajatev v zameno za nasprotno izpolnitev, kot je vstop na javne površine ali v javne ustanove. Pravila o zahtevkih za izpodbijanje pravnih dejanj pa bi se morala uporabljati za odobritev kredita. Moralo bi biti mogoče šteti, da je izplačilo plač dolžnikovemu delavcu v skladu z nacionalnim pravom neposredna izpolnitev, kadar se izplačajo v treh mesecih po tem, ko je ta delavec opravil storitve.

(13) Dolžnikovo plačilo neporavnanega dolga tretji osebi v tristranskem razmerju, na primer kadar hčerinska družba plača dolg svoje matične družbe tretji osebi, se ne bi smelo samodejno šteti za neodplačno pravno dejanje dolžnika ali pravno dejanje dolžnika, izvedena v zameno za očitno nezadostno nasprotno izpolnitev. V takih primerih je lahko plačilo dolžnika vzajemno z izpolnitvijo obveznosti tretje osebe do matične družbe, kar bi lahko bilo dolžniku v neposredno ali posredno korist, tretja oseba pa morda ni imela možnosti zavrniti plačila dolžnika.

(14) Sklicevanje na dejstvo, da obogatitev, ki izhaja iz ničnega, izpodbojnega ali neizvršljivega pravnega dejanja, ni več na voljo v premoženju stranke, ki je imela korist od navedenega pravnega dejanja (v nadaljnjem besedilu: prenehanje obogatitve), kadar se je ta stranka zavedala okoliščin, na katerih temelji zahtevek za izpodbijanje pravnih dejanj, ne bi smelo biti mogoče. Ker pa ta direktiva določa minimalna pravila o zahtevkih za izpodbijanje pravnih dejanj, se lahko države članice odločijo, da stranki, ki je imela korist od pravnega dejanja, ne dovolijo sklicevanja na prenehanje obogatitve kot sredstva obrambe, tudi kadar se ta stranka ni zavedala okoliščin, na katerih temelji zahtevek za izpodbijanje pravnih dejanj.

(15) Novo financiranje ali vmesno financiranje v skladu z nacionalnim pravom v okviru poskusa prestrukturiranja, vključno s preventivnim postopkom v primeru insolventnosti iz naslova II Direktive (EU) 2019/1023 Evropskega parlamenta in Sveta ([9]), bi moralo biti zaščiteno v poznejših postopkih v primeru insolventnosti.

(16) Ta direktiva kot instrument minimalne harmonizacije ne posega v nacionalno zakonodajo o veljavnosti pravnih dejanj, ki so predmet zahtevkov za izpodbijanje pravnih dejanj. Zato se morajo države članice odločiti, ali je treba šteti, da je škodljivo pravno dejanje *ipso jure* nično, ali ga razglasiti za neučinkovitega ali neizvršljivega oziroma ali se lahko ta pravna dejanja razveljavijo zgolj z odločitvijo sodišča. Poleg tega ta direktiva ne določa pogojev, pod katerimi bi se štelo, da dolžnik ni sposoben plačati svojih dolgov, ko zapadejo. Zato se za namene te direktive odločitev glede tega, ali dolžnik ni sposoben plačati svojih dolgov, ko zapadejo, vključno s tem, ali mora biti dolžnik pri taki odločitvi na splošno nesposoben plačati svoje dolgove, ko zapadejo, sprejme v skladu z nacionalnim pravom.

(17) Glavna posledica ničnosti, izpodbojnosti ali neizvršljivosti pravnega dejanja zaradi zahtevka za izpodbijanje pravnih dejanj je obveznost stranke, ki ima korist od tega pravnega dejanja, da vrne pridobljene koristi v stečajno maso. Pojem „koristi“ bi moral v tem okviru v skladu z veljavnim nacionalnim pravom vključevati prejeto, kadar je to ustrezno, in obresti. Za koristi bi se lahko štelo, da so bile vrnjene, kadar se vrne dejanska korist ali kadar se izplača enakovredna denarna vrednost te koristi v skladu z nacionalnim pravom. Obstajati bi morala možnost, da se zahtevki za izpodbijanje pravnih dejanj uveljavljajo proti singularnim pravnim naslednikom dolžnika, če so se ti ob pridobitvi premoženja, ki je predmet zahtevkov za izpodbijanje pravnih dejanj, zavedali okoliščin, na katerih temelji zahtevek za izpodbijanje pravnih dejanj.

(18) Stranke, ki so tesno povezane z dolžnikom, kot so sorodniki, kadar je dolžnik fizična oseba, ali, kadar je dolžnik pravna oseba, tiste, ki opravljajo odločilne vloge v razmerju do dolžnika, imajo običajno prednost v zvezi informacijami o finančnem položaju dolžnika. Da bi se preprečile zlorabe takih položajev, bi bilo treba vzpostaviti dodatne zaščitne ukrepe. Zato bi bilo treba v okviru zahtevkov za izpodbijanje pravnih dejanj uvesti pravne domneve o seznanjenosti stranke z okoliščinami, na katerih so temeljili zahtevki za izpodbijanje pravnih dejanj, kadar je druga stranka, udeležena v ničnem, izpodbojnem ali neizvršljivem pravnem dejanju, stranka, ki je tesno povezana z dolžnikom. Te domneve bi morale biti izpodbojne, njihov cilj pa bi moral biti obrnitev dokaznega bremena v korist stečajne mase. Kadar je stranka, ki je imela korist od ničnega, izpodbojnega ali neizvršljivega pravnega dejanja, v tem času pridobljeno korist prenesla na tretjo osebo, bi moral biti trenutek, ki se upošteva pri določitvi, ali sta ti stranki tesno povezani, trenutek prenosa.

(19) Izboljšanje sredstev, ki so na voljo stečajnim upraviteljem, da bi identificirali in izsledili premoženje, ki spada v stečajno maso, in premoženje, ki je predmet zahtevkov za izpodbijanje pravnih dejanj, je bistvenega pomena za povečanje vrednosti stečajne mase. Stečajni upravitelji lahko pri opravljanju svojih dolžnosti dostopajo do informacij v javnih registrih podatkov, od katerih so bili nekateri vzpostavljeni na podlagi prava Unije in so povezani na evropski ravni, kot je sistem povezovanja poslovnih registrov (BRIS) iz Direktive (EU) 2017/1132 Evropskega parlamenta in Sveta ([10]) ali sistem za medsebojno povezovanje registrov insolventnosti (IRI), vzpostavljen na podlagi Uredbe (EU) 2015/848. Vendar samo dostop do informacij v javnih podatkovnih zbirkah pogosto ne zadostuje, da bi identificirali in izsledili premoženje, ki je ali bi moralo biti del stečajne mase. Stečajni upravitelji se zlasti srečujejo s praktičnimi težavami pri poskusu dostopa do registrov premoženja, ki so v državi članici, ki ni država članica, v kateri so bili imenovani.

([9]) Direktiva (EU) 2019/1023 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o okvirih preventivnega prestrukturiranja, odpustu dolgov in prepovedih opravljanja dejavnosti ter ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov ter o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti) (UL L 172, 26.6.2019, str. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1023/oj).

([10]) Direktiva (EU) 2017/1132 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2017 o določenih vidikih prava družb (UL L 169, 30.6.2017, str. 46, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1132/oj).

(20) Zato je treba sprejeti določbe, ki bodo zagotovile, da bodo imeli stečajni upravitelji pri opravljanju svojih dolžnosti v postopkih v primeru insolventnosti neposreden ali posreden dostop do informacij v podatkovnih zbirkah, ki niso javno dostopne.

(21) Takojšen in neposreden dostop do registrov bančnih računov je pogosto nujen za povečanje vrednosti stečajnih mas. Zato bi bilo treba določiti pravila, ki bi imenovanim sodiščem ali upravnim organom držav članic omogočala takojšen in neposreden dostop do informacij v registrih bančnih računov. Za namen identifikacije in izsleditve premoženja, ki spada v stečajne mase, in premoženja, ki je predmet zahtevkov za izpodbijanje pravnih dejanj, je lahko potreben dostop ne le do informacij o bančnem računu dolžnika, temveč tudi do informacij o bančnih računih tretjih oseb, kadar obstajajo utemeljeni razlogi za domnevo, da so imele korist od ničnih, izpodbojnih ali neizvršljivih pravnih dejanj. Kadar država članica dostop do informacij o bančnih računih zagotavlja prek osrednjega elektronskega sistema za pridobivanje podatkov, bi morala ta država članica zagotoviti, da organ, ki upravlja sistem za pridobivanje podatkov, imenovanim sodiščem ali upravnim organom takoj in nefiltrirano sporoči rezultate iskanja.

(22) Zaradi spoštovanja pravice do varstva osebnih podatkov in pravice do zasebnosti bi bilo treba neposreden in takojšen dostop do registrov bančnih računov odobriti sodiščem ali upravnim organom, ki jih v ta namen imenujejo države članice. Stečajnim upraviteljem bi bilo zato treba omogočiti posreden dostop do informacij iz teh registrov bančnih računov, tako da imenovana sodišča ali upravne organe v državi članici, v kateri so bili imenovani, zaprosijo za dostop do registrov in izvedbo iskanja. Države članice bi morale imeti možnost, da imenujejo ista sodišča ali upravne organe za dostop do registrov bančnih računov na nacionalni in čezmejni ravni prek sistema povezovanja registrov bančnih računov iz Direktive (EU) 2024/1640 Evropskega parlamenta in Sveta ([11]) (sistem BARIS). Države članice bi morale imeti tudi možnost določiti, da pogoje za dostop do informacij o bančnih računih ter iskanje po njih preverjajo sodišča ali organi, ki niso sodišča ali organi, imenovani na podlagi te direktive. Dostop do informacij bi se moral odobriti le za vsak primer posebej, kadar je to ustrezno pri določenih postopkih v primeru insolventnosti za namene identifikacije in izsleditve premoženja, ki spada v stečajno maso, ter premoženja, ki je predmet zahtevkov za izpodbijanje pravnih dejanj. Ker pa ta direktiva določa minimalna pravila, lahko države članice sprejmejo ali ohranijo pravila, ki stečajnim upraviteljem zagotavljajo neposreden dostop do njihovih nacionalnih registrov bančnih računov in elektronskih sistemov za pridobivanje podatkov ter iskanje po njih. Kadar imajo stečajni upravitelji neposreden dostop in lahko izvajajo neposredna iskanja, državam članicam ni treba imenovati sodišč ali organov za namene dostopa do njihovih nacionalnih registrov bančnih računov in elektronskih sistemov za pridobivanje podatkov ter iskanje po njih, vendar imajo še vedno obveznost, da imenujejo sodišča ali organe za dostop do sistema BARIS in iskanje po njem.

(23) Direktiva (EU) 2024/1640 določa, da morajo biti centralizirani avtomatizirani mehanizmi, kot so osrednji registri ali osrednji elektronski sistemi za pridobivanje podatkov, medsebojno povezani prek sistema BARIS, ki ga razvije in upravlja Komisija. Glede na vse večji pomen zadev v primerih insolventnosti s čezmejnimi posledicami in pomen ustreznih finančnih informacij za namene povečanja vrednosti stečajne mase v postopkih v primeru insolventnosti bi morala imenovana sodišča ali upravni organi imeti možnost neposrednega dostopa do registrov bančnih računov drugih držav članic in iskanja po njih neposredno prek sistema BARIS.

(24) Čezmejni dostop sodišč ali upravnih organov, imenovanih na podlagi te direktive, do informacij o bančnih računih prek sistema BARIS temelji na medsebojnem zaupanju držav članic, ki izhaja iz spoštovanja temeljnih pravic in načel, priznanih v členu 6 Pogodbe o Evropski uniji (PEU) in Listini, ter temeljnih pravic in načel, določenih v mednarodnem pravu in mednarodnih sporazumih, katerih pogodbenice so Unija ali vse države članice, vključno z Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ter v ustavah držav članic na njihovih področjih uporabe. Pooblastilo za dostop do informacij o bančnih računih in iskanje po njih prek sistema BARIS na podlagi te direktive bi bilo treba izvajati v skladu s pravom Unije in nacionalnim pravom ter nacionalnimi procesnimi jamstvi o varstvu osebnih podatkov.

([11]) Direktiva (EU) 2024/1640 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2024 o mehanizmih, ki jih morajo vzpostaviti države članice za preprečevanje uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma, spremembi Direktive (EU) 2019/1937 ter spremembi in razveljavitvi Direktive (EU) 2015/849 (UL L, 2024/1640, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj).

(25) Vsi osebni podatki, ki jih imenovana sodišča ali upravni organi oziroma stečajni upravitelji pridobijo na podlagi te direktive, bi se lahko v skladu z veljavnimi pravili o varstvu podatkov obdelali le, kadar je to potrebno in sorazmerno za namene identifikacije premoženja, ki spada v stečajno maso v tekočih postopkih v primeru insolventnosti, in izsleditve tega premoženja.

(26) Direktiva (EU) 2024/1640 zagotavlja, da se osebam, ki imajo upravičen interes, odobri dostop do informacij o dejanskem lastništvu v skladu s pravili o varstvu podatkov. Za namene izsleditve premoženja v okviru tekočih postopkov v primeru insolventnosti bi moral biti stečajnim upraviteljem pravočasno odobren dostop do posebnih kategorij informacij o dejanskem lastništvu, ki se hranijo v medsebojno povezanih osrednjih registrih dejanskega lastništva, kot so ime, mesec in leto rojstva, država prebivališča in državljanstvo dejanskega lastnika ter vrsta in obseg deleža v lasti dejanskega lastnika.

(27) Za zagotovitev učinkovite izsleditve premoženja v okviru čezmejnih postopkov v primeru insolventnosti bi bilo treba stečajnim upraviteljem omogočiti hiter dostop do nacionalnih registrov in podatkovnih baz, tudi kadar so ti registri v državi članici, ki ni ta, v kateri je bil zadevni stečajni upravitelj imenovan. Dostop bi bilo treba odobriti brez sodelovanja posredniškega sodišča ali organa, kar bi stečajnim upraviteljem omogočilo neposredno komunikacijo s subjekti, ki upravljajo ali vzdržujejo zadevne nacionalne registre ali podatkovne zbirke. Države članice bi morale imeti možnost, da stečajnim upraviteljem zagotovijo neposredno iskanje po naborih podatkov, ki jih vsebujejo taki registri ali podatkovne zbirke. Pogoji za dostop, ki veljajo za stečajne upravitelje, imenovane v drugi državi članici, ne bi smeli biti zahtevnejši od tistih, ki veljajo za domače stečajne upravitelje. Zato države članice ne bi smele uveljavljati drugačnih pogojev za dostop zgolj na podlagi dejstva, da je stečajni upravitelj imenovan v drugi državi članici. Procesne vidike v zvezi s prejemom ali odobritvijo predlogov, ki jih vložijo stečajni upravitelji, kot je jezik postopka ali preverjanje pogojev za dostop, bi moralo urejati pravo države članice, v kateri se hranijo registri in podatkovne zbirke.

(28) Da bi vzpostavili učinkovit in dosleden sistem za izterjavo dolgov iz dolžnikovega premoženja, je bistveno, da se dolžnikom prepreči prikrivanje njihovega premoženja, tudi s pridobitvijo finančnih instrumentov, kot so vrednostni papirji. Razlike med nacionalnimi sistemi poravnave ter različne vrste in značilnosti finančnih instrumentov lahko povzročijo težave pri dostopu do evidenc in pri identifikaciji dejanskega lastnika finančnega instrumenta. Zato morajo imeti države članice ne glede na vrsto registra, podatkovne zbirke ali drugega vira informacij, ki ga država članica uporablja, vzpostavljen okvir za lažjo identifikacijo in izsleditev lastnikov finančnih instrumentov, ki omogoča dostop do teh nacionalnih registrov in podatkovnih zbirk na podlagi zahteve.

(29) V okviru likvidacije v postopkih v primeru insolventnosti bi morala nacionalna insolvenčna zakonodaja omogočati, da se premoženje podjetja unovči s prodajo podjetja – ali njegovega dela – kot delujočega podjetja. Za namen te direktive se pojem „prodaja podjetja kot delujočega podjetja“ razume kot prenos podjetja v celoti ali delno na pridobitelja na tak način, da lahko to podjetje ali njegov dovolj velik del še naprej deluje kot gospodarsko produktivna enota. Ta pojem se ne razume, kot da vključuje prodajo premoženja podjetja po delih (v nadaljnjem besedilu: likvidacija po delih).

(30) Na splošno se domneva, da je mogoče pri likvidaciji s prodajo podjetja – ali njegovega dela – kot delujočega podjetja pridobiti višjo vrednost kot z likvidacijo po delih. Za spodbujanje prodaje podjetja kot delujočega podjetja bi morala nacionalna insolvenčna zakonodaja zagotavljati postopke, na podlagi katerih lahko dolžnik v finančnih težavah s pomočjo ali pod nadzorom nadzornika poišče zainteresirane pridobitelje in pripravi pre-pack prodajo podjetja kot delujočega podjetja (v nadaljnjem besedilu: postopek pre-pack) pred formalnim začetkom postopka v primeru insolventnosti. Premoženje podjetja v postopku pre-pack se lahko nato hitro unovči kmalu po formalnem začetku postopka v primeru insolventnosti. S to direktivo bi bilo treba določiti standarde za postopke pre-pack, hkrati pa državam članicam omogočiti, da te standarde prilagodijo obstoječemu nacionalnemu insolvenčnemu pravu. Da se zagotovi pošten postopek prodaje, bi moral biti nadzornik neodvisen od dolžnika in vseh strank, ki so tesno povezane z dolžnikom. Države članice bi morale imeti možnost, da določijo dodatne zahteve glede neodvisnosti nadzornika od imetnikov lastniškega kapitala ali upnikov. Postopek pre-pack bi moral biti sestavljen iz dveh faz, in sicer pripravljalne faze in faze likvidacije.

(31) Pripravljalna faza bi morala biti namenjena temu, da se najde ustrezen kupec za dolžnikovo podjetje ali njegov del, in bi morala potekati zaupno, vsaj kar zadeva iskanje ustreznega kupca. Faza likvidacije bi morala biti namenjena temu, da se v skladu z nacionalnim pravom odobri in izvede prodaja dolžnikovega podjetja ali njegovega dela ter iztržek razdeli med upnike. Faza likvidacije bi se morala začeti z odločitvijo sodnega organa ali katerega koli drugega pristojnega organa o formalnem začetku postopka v primeru insolventnosti na podlagi nacionalnega prava in se pogosto zaključiti s prenehanjem dolžnika. Dolžniku se ne bi smelo preprečiti, da nadaljuje poslovanje s preostalim delom svojega podjetja po zaključku faze likvidacije. Fazo likvidacije bi bilo treba izvajati s postopki v primeru insolventnosti, ki niso postopki preventivnega prestrukturiranja. V državah članicah, v katerih se uporablja Uredba (EU) 2015/848, bi bilo treba fazo likvidacije izvajati s postopki v primeru insolventnosti, ki so vključeni v Prilogo A k navedeni uredbi in ki niso postopki preventivnega prestrukturiranja.

(32) Postopki pre-pack ne posegajo v pravice delavcev na podlagi prava Unije in nacionalnega prava, tudi kar zadeva udeležbo predstavnikov delavcev. Postopke pre-pack bi morali urejati zakoni ali predpisi in razumeti bi se morali kot postopki, v katerih se prenos podjetja v celoti ali delno pripravi s pomočjo nadzornika pod nadzorom sodišča ali pristojnega organa pred uvedbo formalnega postopka v primeru insolventnosti za namen likvidacije dolžnikovega premoženja. Čeprav je glavni cilj postopka pre-pack, da se v okviru postopka v primeru insolventnosti omogoči likvidacija dolžnikovega premoženja s prodajo podjetja – ali njegovega dela – kot delujočega podjetja, da se lahko v največji možni meri poravnajo terjatve vseh upnikov, lahko pomaga tudi ohraniti delovna mesta.

(33) Ta direktiva ne posega v Direktivo 2001/23/ES. Glede na sodno prakso Sodišča, in sicer sodbo z dne 28. aprila 2022 v zadevi C-237/20, *Federatie Nederlandse Vakbeweging* ([12]), je faza likvidacije zajeta z izjemo iz člena 5(1) Direktive 2001/23/ES, kadar je glavni cilj postopka pre-pack v največji možni meri poravnati terjatve upnikov, hkrati pa ohraniti čim več delovnih mest.

(34) Z uvedbo postopkov pre-pack na podlagi te direktive se nikakor ne bi smela omejiti upravičenja stečajnih upraviteljev ali možnost prodaje podjetja kot delujočega podjetja v postopkih v primeru insolventnosti na podlagi nacionalnega prava.

(35) Določbe te direktive v zvezi s postopki pre-pack ne nadomeščajo nacionalnih materialnih pravil, zlasti tistih o razvrstitvi terjatev upnikov, razdelitvi iztržka, naravi, obsegu in obliki udeležbe upnikov ali plačilu stečajnega upravitelja. Če sodišče ali pristojni organ ne odobri prodaje podjetja ali njegovega dela, ki jo predlaga nadzornik, bi moral postopek v primeru insolventnosti potekati v skladu z veljavnim nacionalnim insolvenčnim pravom. Za začetek faze likvidacije veljajo zahteve iz nacionalnega prava za začetek postopka v primeru insolventnosti, kot je obstoj razloga za začetek takega postopka.

(36) Postopek pre-pack, določen na podlagi te direktive, bi se moral uporabljati za dolžnike, ki so pravne osebe. Države članice bi morale imeti možnost, da razširijo uporabo postopka pre-pack na fizične osebe, ki so podjetniki.

(37) Dolžniki bi morali imeti možnost, da izkoristijo začasno prekinitev posameznih postopkov izvršbe. Prekinitev bi morala biti na voljo v pripravljalni fazi ali v okviru druge vrste postopkov v primeru insolventnosti, v katerih dolžnik ohrani popolni ali vsaj delni nadzor nad svojim premoženjem in vsakodnevnim poslovanjem podjetja ter v katerih se lahko prodaja dolžnikovega podjetja – ali njegovega dela – kot delujočega podjetja nadaljuje in zaključi. Kadar je prekinitev na voljo v pripravljalni fazi, bi morala biti na voljo pod pogoji iz členov 6 in 7 Direktive (EU) 2019/1023 ter na podlagi nacionalne zakonodaje za prenos navedene direktive.

([12]) Sodba Sodišča z dne 28. aprila 2022, *Federatie Nederlandse Vakbeweging*, C-237/20, ECLI:EU:C:2022:321.

(38) S postopkom pre-pack bi bilo treba zagotoviti, da se najboljša ponudba, prejeta v pripravljalni fazi, v odobritev predloži bodisi sodišču ali pristojnemu organu bodisi upnikom. Nadzornik bi moral ovrednotiti in izjaviti, ali bi se z likvidacijo po delih za upnike poplačala večja vrednost, kot je tržna cena, pridobljena s prodajo podjetja – ali njegovega dela – kot delujočega podjetja. Razumno bi bilo pričakovati, da je vrednost podjetja kot delujočega podjetja višja od njegove vrednosti pri likvidaciji po delih, saj temelji na predpostavki, da bo podjetje nadaljevalo svoje poslovanje z minimalnimi motnjami, ohranilo zaupanje finančnih upnikov, delničarjev in strank ter še naprej ustvarjalo prihodek. Nadzornika in postopek prodaje se ne sme nepotrebno obremeniti, zlasti pa se v pripravljalni fazi postopka ne bi smelo zahtevati celovitega vrednotenja, razen če je morebitni kupec stranka, ki je tesno povezana z dolžnikom. Države članice bi morale imeti možnost, da od nadzornika zahtevajo, da poleg cene upošteva tudi druge vidike, vključno z javnim interesom ali sposobnostjo preživetja podjetja. Vendar bi morala zahteva, da je treba uporabiti strožji nadzor, veljati v primeru, ko ponudbo, ki šteje za najboljšo, predloži stranka, ki je tesno povezana z dolžnikom. Države članice bi morale imeti možnosti, da od nadzornika zahtevajo, da utemelji svoj zaključek, da ponudba, ki šteje za najboljšo, ne postavlja upnikov v slabši položaj, kot če bi se uporabil alternativni mehanizem za obravnavanje insolventnosti dolžnika. Nadzornik bi moral dokumentirati pripravo prodajnega postopka, da bi zagotovil ustrezno podlago za odobritev najboljše ponudbe.

(39) Pripravljalna faza bi morala biti časovno omejena. Države članice bi morale določiti najdaljše trajanje, ki je lahko krajše od trajanja prekinitve posameznih postopkov izvršbe iz Direktive (EU) 2019/1023. Kadar se med pripravljalno fazo izkaže, da ciljev postopka pre-pack ne bo mogoče doseči, bi morale imeti države članice možnost določiti, da se lahko postopek pre-pack ustavi. To se lahko zgodi, kadar dolžnik ne sodeluje z nadzornikom ali ne ravna s potrebno skrbnostjo v pripravljalni fazi. Drug tak primer je, kadar ni razumnih možnosti za prodajo podjetja kot delujočega podjetja, na primer kadar so poslovne knjige in knjigovodske listine dolžnika nepopolne ali tako pomanjkljive, da ni mogoče ugotoviti poslovnega in finančnega stanja. Poleg tega je mogoče v primerih, ko nacionalno pravo določa, da mora biti postopek prodaje v pripravljalni fazi konkurenčen, pregleden, pošten in v skladu s tržnimi standardi, dejanja dolžnika, ki niso skladna z navedenimi zahtevami, obravnavati kot opustitev ravnanja s potrebno skrbnostjo. Četudi dolžnik ne sodeluje z nadzornikom ali ne ravna s potrebno skrbnostjo, bi morale imeti države članice možnost določiti, da se – kadar je nadaljevanje pripravljalne faze v splošnem interesu upnikov – lahko sodišče ali pristojni organ odloči za omejitev pravice dolžnika do upravljanja svojega podjetja v skladu z veljavnim insolvenčnim pravom, da bi se postopek pre-pack tako privedel do zaključka.

(40) Za zagotovitev, da se podjetje proda za najboljšo ceno v okviru postopka pre-pack, bi morale države članice zagotoviti, da postopek prodaje v pripravljalni fazi poteka na podlagi visokih standardov konkurenčnosti, preglednosti in poštenosti. Države članice bi morale imeti namesto tega možnost določiti, da se po začetku faze likvidacije ali predstavitvi priporočenega najboljšega ponudnika izvede javna dražba za izbiro najboljše ponudbe ali da ponudbo, ki jo priporoči nadzornik, odobrijo upniki. Države članice odločijo, ali odobritev upnikov izda skupščina upnikov ali upniški odbor.

(41) Državam članicam se ne preprečuje, da bi določile, da lahko sodišče ali pristojni organ, ki ugotovi, da postopek prodaje ni konkurenčen, pregleden in pravičen ter ne izpolnjuje tržnih standardov, v postopku v primeru insolventnosti, ki se je začel v okviru postopka pre-pack, izvede javno dražbo v fazi likvidacije ali likvidacijo dolžnikovega premoženja po delih.

(42) Vsi upniki, ki imajo terjatve do insolventnega dolžnika, morajo imeti pravico do sodelovanja v fazi likvidacije v okviru postopka pre-pack. Omogočiti bi bilo treba, da se take terjatve ustrezno evidentirajo, pregledajo in poravnajo v skladu z veljavnim insolvenčnim okvirom.

(43) V insolvenčnih sistemih, ki temeljijo na načelu avtonomije upnikov, bi morale imeti države članice v skladu z nacionalnim pravom možnost določiti, da mora skupščina upnikov ali upniški odbor odobriti prodajo dolžnikovega podjetja ali njegovega dela.

(44) Kadar se država članica odloči, da bo v pripravljalni fazi zahtevala visoke standarde, bi moral biti nadzornik oziroma, kadar in kolikor se tako odločijo države članice, dolžnik, ki sam nadaljuje vodenje poslov, odgovoren za zagotovitev, da je postopek prodaje konkurenčen, pregleden, pošten in skladen s tržnimi standardi. Za zagotovitev skladnosti s tržnimi standardi bi moral biti postopek prodaje skladen s standardnimi pravili in prakso o združitvah in prevzemih v zadevni državi članici, potencialno zainteresirane stranke bi morale biti povabljene k sodelovanju v postopku prodaje, potencialnim kupcem bi morale biti razkrite iste informacije, da lahko izvedejo skrbni pregled, in pridobivanje ponudb zainteresiranih strank bi moralo potekati na podlagi strukturiranega postopka.

(45) Kadar se pred začetkom faze likvidacije ali po njem izvede javna dražba, bi bilo treba ponudbo, ki jo je izbral nadzornik v pripravljalni fazi, uporabiti kot izklicno ponudbo (ponudba stalking horse) na dražbi za namene dražbe. V pripravljalni fazi bi moral imeti dolžnik možnost, da ponudniku, ki predloži ponudbo stalking horse, ponudi spodbude, zlasti tako, da pristane na povračilo stroškov ali odstopnino, če je na javni dražbi izbrana boljša ponudba. Države članice bi morale kljub temu zagotoviti, da so take spodbude sorazmerne in da drugih potencialno zainteresiranih ponudnikov ne odvrnejo od sodelovanja na javni dražbi.

(46) Nadzornik bi moral dokumentirati vsak korak postopka prodaje in o njem poročati v pisni obliki. Ti dokumenti in poročila bi morali biti pravočasno na voljo v digitalni obliki. Države članice bi morale zagotoviti, da za nadzornika veljajo enake zahteve glede zaupnosti kot za stečajnega upravitelja.

(47) Da se prepreči nižanje vrednosti podjetja zgolj zato, ker je v postopku v primeru insolventnosti, je pomembno zagotoviti, da pridobitelj prevzame nasprotne stranke, ki so pomembne za poslovanje, kot so dobavitelji ali stranke zadevnega dolžnika, in da nanje postopek pre-pack ne vpliva. Zato začetek postopka v primeru insolventnosti ne bi smel povzročiti predčasne razveze pogodb, na podlagi katerih so stranke še vedno dolžne izpolniti nekatere obveznosti, ki so potrebne za nadaljevanje podjetja. Taka razveza bi neupravičeno ogrozila vrednost podjetja ali njegovega dela, ki se prodaja v okviru postopka pre-pack. Zato bi bilo treba zagotoviti, da se take pogodbe prenesejo na pridobitelja dolžnikovega podjetja ali njegovega dela tudi brez soglasja dolžnikove nasprotne pogodbene stranke k prenosu. Kljub temu se lahko zgodi, da prenosa nekaterih obveznosti iz takih pogodb ni mogoče razumno pričakovati, na primer kadar je pridobitelj konkurent nasprotne pogodbene stranke. Države članice bi morale imeti možnost določiti, da je za prenos pogodbenih obveznosti, odvisno od vrste pogodbe, narave strank ali interesov zadevnega podjetja, potrebno soglasje dolžnikove nasprotne stranke ali nasprotnih strank. Države članice bi morale imeti možnost, da za razvezo pogodb v zvezi z licencami za pravice intelektualne in industrijske lastnine, pri katerih je dolžnik dajalec licence, zahtevajo soglasje pridobitelja licence, saj varstvo teh pravic v primeru insolventnosti dajalca licence spodbuja naložbe v razvoj takih pravic.

(48) Določbe te direktive o samodejnem prenosu pogodb na pridobitelja ne posegajo v pravico nasprotne stranke, da razveže pogodbo v skladu s pogoji iz pogodbe, ali v pravico nasprotne stranke, da sprejme ukrepe na podlagi veljavnega pogodbenega prava, katerih namen je zagotoviti izpolnitev pogodbe s strani dolžnika v primerih neizpolnitve ali nepravilne izpolnitve, kot je pravica nasprotne stranke, da zahteva polog ali pravice iz zavarovanja terjatev, ali pravica do zadržanja izpolnitve pred prenosom ali po njem.

(49) Države članice bi morale imeti tudi možnost, da uvedejo dodaten zaščitni ukrep za zaščito zakonitih interesov nasprotne stranke, tako da nasprotni stranki podelijo pravico do razveze pogodbe po najmanj trimesečnem odpovednem roku, kadar bi bila nasprotna stranka nepravično oškodovana zaradi obveznega nadaljnjega izpolnjevanja pogodbe do najzgodnejšega datuma, do katerega bi sicer lahko razvezala pogodbo na podlagi nacionalnega prava. Ta direktiva ne posega v pravila glede dokaznega bremena v zvezi z nepravično škodo na podlagi nacionalnega prava.

(50) Da bi bilo premoženje bolj privlačno za potencialne kupce in bi se s tem dosegale višje cene pri prodaji podjetja kot delujočega podjetja, bi morale države članice zagotoviti, da kupci pridobijo podjetje, neobremenjeno z dolgovi in obveznostmi. Zato bi bilo treba terjatve upnikov poravnati iz prihodkov od prodaje in se ne bi smele uveljavljati neposredno proti kupcu podjetja. Vendar pa obveznosti, ki izhajajo iz neizpolnjenih pogodb ali delovnih razmerij, na primer obveznosti v zvezi z dajatvami poklicne pokojnine, ki se prenesejo na pridobitelja, ostanejo pridobitelju. Države članice bi poleg tega morale imeti možnost, da uvedejo ali ohranijo pravila, ki določajo, da se ravnanje dolžnika upošteva pri oceni odškodninske odgovornosti pridobitelja, če je to ravnanje v skladu z veljavnim insolvenčnim pravom mogoče pripisati pridobitelju. Taka pravila se lahko uporabljajo za škodo, za katero se uporablja okoljsko pravo, ali za škodo, povezano z lastništvom določenega premoženja ali nadzorom nad njim.

(51) Sprostitev pravic iz zavarovanja terjatev ali drugih obremenitev premoženja, ki pripada dolžnikovemu podjetju, bi moralo urejati nacionalno pravo. Kadar pravo države članice zahteva izrecno soglasje imetnika pravic iz zavarovanja terjatev za sprostitev takih pravic, bi morala imeti ta država članica možnost določiti odstopanje od te zahteve, razen kadar imetnik nasprotuje sprostitvi.

(52) Najboljša ponudba ne bi smela biti izključena iz pripravljalne faze zgolj zato, ker jo je predložila stranka, ki je tesno povezana z dolžnikom. Zato bi morale imeti stranke, ki so tesno povezane z dolžnikom, možnost, da predložijo ponudbo, in, kadar je njihova ponudba uspešna, pridobijo podjetje, neobremenjeno z dolgovi in obveznostmi. Kljub temu bi moral za upravičenost tesno povezanih strank do oddaje ponudbe veljati strožji nadzor v postopku zbiranja ponudb. Zagotavljanje enakih možnosti za druge ponudnike, zlasti v zvezi z dostopom do informacij in zagotavljanjem simetričnosti informacij, spodbuja hiter in učinkovit postopek pre-pack ter drugim ponudnikom omogoča, da pripravijo svoje ponudbe.

(53) Kadar se ponudba stranke, ki je tesno povezana z dolžnikom, šteje za najboljšo, bi države članice morale imeti možnost, da uvedejo dodatne zaščitne ukrepe za odobritev in izvedbo prodaje dolžnikovega podjetja ali njegovega dela. Taki zaščitni ukrepi lahko vključujejo obveznost pridobitelja, da zagotovi neprekinjeno poslovanje za minimalno obdobje ali da ohrani pogodbe o zaposlitvi.

(54) Možnost uveljavljanja predkupnih pravic med postopkom prodaje bi izkrivljala konkurenco v okviru postopka pre-pack. Potencialni ponudniki bi se lahko vzdržali oddaje ponudbe, če bi lahko imetniki pravic po lastni presoji zavrnili te ponudbe ne glede na vloženi čas in sredstva ali ekonomsko vrednost zadevnih ponudb. Za zagotovitev, da izbrane ponudbe odražajo najboljšo ceno na trgu, se ponudnikom ne bi smelo priznati predkupnih pravic niti se take pravice ne bi smele uveljavljati v fazi likvidacije. Imetnike predkupnih pravic, ki so bile podeljene pred uvedbo postopka pre-pack, bi bilo treba pozvati, naj namesto uveljavljanja svojih predkupnih pravic sodelujejo v postopku zbiranja ponudb. Kljub temu bi države članice morale imeti možnost, da uveljavijo zakonsko določene predkupne pravice, na katere ne vpliva insolventnost dolžnika.

(55) Države članice bi morale zavarovanim upnikom dovoliti, da sodelujejo v postopku zbiranja ponudb v postopkih pre-pack tako, da ponudijo znesek svojih zavarovanih terjatev kot nasprotno izpolnitev za nakup premoženja, na katerem imajo zavarovanje (oddajanje ponudb v obliki zneska zavarovanih terjatev, angl. credit bidding). Vendar se oddajanje ponudb v obliki zneska zavarovanih terjatev ne bi smelo uporabljati na tak način, da bi se zavarovanim upnikom zagotavljala neupravičena prednost v postopku zbiranja ponudb, na primer kadar je znesek njihove zavarovane terjatve do dolžnikovega premoženja višji od tržne vrednosti dolžnikovega podjetja. Zavarovani upnik zato kot tak ne bi smel imeti možnosti, da ponudi celoten znesek svoje terjatve do dolžnikovega podjetja, kadar je vrednost podjetja nižja od tega zneska, saj bi to potencialne konkurente lahko odvrnilo od sodelovanja v postopku zbiranja ponudb. Zato bi bilo treba s to direktivo omejiti znesek, ki ga lahko upnik ponudi v primerih, ko so terjatve nezadostno zavarovane ali podzavarovane. V takih primerih bi moralo biti zavarovanemu upniku dovoljeno, da ponudi le znesek, ki se pobota z nakupno ceno, ne da bi se pri tem presegla tržna vrednost podjetja. Omejitev možnosti upnika, da odda ponudbo v celotni vrednosti zavarovane terjatve, ne pomeni, da ta terjatev izgubi svoje pravice iz zavarovanja terjatev v zvezi s tistim delom terjatve, ki ne more biti del postopka zbiranja ponudb.

(56) Ta direktiva ne posega v uporabo konkurenčnega prava Unije, zlasti Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 ([13]), in državam članicam ne preprečuje uveljavljanja nacionalnih sistemov za nadzor nad združitvami. Pri izbiri najboljše ponudbe bi moral imeti nadzornik možnost, da upošteva regulativna tveganja, ki jih predstavljajo ponudbe, za katere je potrebna odobritev organov, pristojnih za konkurenco, pri čemer bi moral imeti možnost, da se v skladu z veljavnimi pravili posvetuje z navedenimi organi. Razkritje informacij s strani organa, pristojnega za konkurenco, ne bi smelo biti v nasprotju z nacionalnimi pravili o varovanju poslovnih skrivnosti. Ponudniki bi morali še naprej zagotavljati vse potrebne informacije za oceno navedenih tveganj in pravočasno sodelovati z organi, pristojnimi za konkurenco, da se navedena tveganja zmanjšajo. Da bi se povečala verjetnost, da bodo postopki pre-pack uspešni, bi bilo treba od nadzornika ali dolžnika zahtevati, da v primeru, ko ponudba predstavlja taka tveganja, svojo vlogo opravlja na način, ki omogoča predložitev alternativnih ponudb.

(57) Direktorji nadzorujejo upravljanje zadev gospodarske družbe in imajo najboljši pregled nad njenim finančnim stanjem. Zato so med prvimi, ki ugotovijo, ali je gospodarska družba insolventna. Če direktorji predlog za uvedbo postopka v primeru insolventnosti vložijo pozno, lahko to povzroči nižje stopnje vrednosti poplačil za upnike. Države članice bi morale zato določiti, da so direktorji dolžni v določenem roku vložiti predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti. Kar zadeva to dolžnost, bi morale imeti države članice možnost, da insolventnost opredelijo tako, da se razlikuje od dogodka, ki sproži začetek postopka v primeru insolventnosti. Kadar ima država članica določen več kot en prag za insolventnost, mora ta država članica določiti, kateri od teh pragov sproži dolžnost vložitve predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti. Za namene te direktive bi morale države članice določiti tudi, za koga veljajo dolžnosti direktorjev, ob upoštevanju nabora odgovornosti, ki jih lahko imajo nekatere osebe ali organi v zvezi z odločitvami glede upravljanja gospodarskih družb.

(58) Predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti bi bilo treba vložiti v določenem roku. Države članice bi morale zagotoviti, da ta rok ni daljši od treh mesecev od trenutka, ko se direktorji seznanijo ali ko se lahko upravičeno pričakuje, da so se seznanili s tem, da je gospodarska družba insolventna. Če je gospodarska družba spet solventna pred iztekom tega roka, nato pa ponovno postane insolventna, bi morale imeti države članice možnost določiti, da od tega trenutka začne teči nov rok.

(59) V primeru insolventnosti gospodarske družbe se zaščita vseh upnikov lahko doseže na različne načine. Zato bi morale države članice imeti možnost določiti, da se dolžnost direktorjev, da vložijo predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti, lahko izpolni tako, da se javnost obvesti o insolventnosti gospodarske družbe z uradnim obvestilom v javnem registru, da bi zagotovili, da lahko upniki vložijo predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti. Poleg tega bi morale imeti države članice tudi možnost, da se odloži dolžnost direktorjev, da vložijo predlog za uvedbo postopka v primeru insolventnosti, če direktorji sprejmejo ukrepe za zaščito interesov vseh upnikov in če ti ukrepi zagotavljajo raven zaščite vseh upnikov, ki je enaka zaščiti, ki jo zagotavlja vložitev predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti. Taki ukrepi lahko vključujejo na primer ukrepe, ki jih sprejmejo lastniki gospodarske družbe, da bi bila ta spet solventna.

(60) Da direktorji kljub znakom insolventnosti ne bi delovali v nasprotju z interesi upnikov, tako da bi odlašali z vložitvijo predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti, bi morale države članice sprejeti določbe, na podlagi katerih so direktorji civilno odgovorni, če ne vložijo takega predloga. V takih primerih bi morali direktorji upnikom povrniti vso škodo, ki je nastala zaradi zmanjšanja vrednosti poplačil iz stečajne mase gospodarske družbe v primerjavi s položajem, ki bi nastal, če bi bil predlog vložen pravočasno. Kolikor ta direktiva ne določa posebnih pravil, bi moralo vse druge vidike civilne odgovornosti, kot sta izračun odškodnine ali dokazno breme, urejati nacionalno pravo. Države članice bi morale imeti tudi možnost, da sprejmejo ali ohranijo nacionalna pravila o civilni odgovornosti direktorjev v zvezi z vložitvijo predloga za uvedbo postopka v primeru insolventnosti, ki so strožja od tistih, določenih s to direktivo.

([13]) Uredba Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij (Uredba ES o združitvah) (UL L 24, 29.1.2004, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/139/oj).

(61) Kadar države članice direktorjem dovolijo, da sprejmejo druge ukrepe za varstvo interesov vseh upnikov namesto tega, da izpolnijo dolžnost vložitve predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti, bi morale sprejeti tudi določbe, ki zagotavljajo, da so direktorji odgovorni za vso škodo, povzročeno upnikom zaradi kakršnega koli zmanjšanja vrednosti poplačil iz stečajne mase gospodarske družbe v primerjavi s položajem, ki bi nastal, če bi bil vložen predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti. V takih primerih bi morali biti upniki v položaju, v kakršnem bi bili, če bi direktorji predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti vložili v roku, ki ga določijo države članice. Države članice bi morale imeti možnost določiti, da so direktorji oproščeni take odgovornosti, kadar in kolikor lahko ti direktorji na podlagi objektivnih okoliščin in informacij, ki jih je mogoče preveriti v času sprejetja zadevnih ukrepov, dokažejo, da je bilo mogoče razumno pričakovati, da bodo taki ukrepi upnikom zagotovili enakovreden ali boljši izid od tistega, ki bi bil posledica vložitve predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti. V takih primerih bi se moralo uporabljati nacionalno pravo na področju dokaznega bremena.

(62) Za spodbujanje učinkovitega in vključujočega insolvenčnega okvira, ki podpira podjetništvo in gospodarsko prenovo, bi morale imeti države članice možnost, da ohranijo ali uvedejo poenostavljene postopke prenehanja za mikropodjetja.

(63) Kadar ima podjetnik popolno ali delno lastništvo gospodarske družbe in je osebno odgovoren za celoten dolg gospodarske družbe, mu dejstvo, da gospodarska družba nima zadostnih sredstev za kritje stroškov postopka v primeru insolventnosti, ne bi smelo preprečiti, da pridobi odpust dolgov v skladu z Direktivo (EU) 2019/1023 in tako izkoristi drugo priložnost. Čeprav državam članicam ni treba uvesti novega postopka za odpust dolgov, bi morale zagotoviti dostop do postopkov za odpust dolgov podjetnikom, ki so fizične osebe, in ne gospodarskim družbam. Ta direktiva se nanaša na insolventne podjetnike, ki so odgovorni za vse dolgove gospodarske družbe, in se ne bi smela nanašati na osebe, ki so le delno odgovorne za dolg gospodarske družbe, kot so dajalci jamstva za bančno posojilo gospodarske družbe in drugih oblik jamstev za enega od upnikov gospodarske družbe. Ta direktiva se nanaša le na zavrnitev odpusta dolgov iz razloga, da zoper gospodarsko družbo ni mogoče začeti postopka v primeru insolventnosti, ker gospodarska družba nima zadostnih sredstev za kritje stroškov takega postopka v primeru insolventnosti. Ta direktiva ne ureja drugih razlogov za zavrnitev odpusta dolgov, kot so tisti iz Direktive (EU) 2019/1023. Kadar oseba izpolnjuje pogoje za odpust dolgov, se lahko namesto datuma iz člena 21(1), točka (b), Direktive (EU) 2019/1023 uporabi datum odločitve o zavrnitvi ali nezačetju postopka v primeru insolventnosti zoper gospodarsko družbo.

(64) Pomembno je zagotoviti, da upniki ustrezno sodelujejo v postopku v primeru insolventnosti, tako da se lahko njihovi interesi ustrezno upoštevajo. Upniški odbori omogočajo boljše sodelovanje upnikov v postopkih v primeru insolventnosti, zlasti kadar upniki zaradi omejenih virov, gospodarskega pomena njihovih terjatev ali geografske oddaljenosti ne bi mogli sodelovati posamično. Upniški odbori lahko pomagajo čezmejnim upnikom, da bolje uveljavljajo svoje pravice, in zagotovijo, da so ti pravično obravnavani. Države članice bi morale omogočiti, da se po začetku postopka v primeru insolventnosti ustanovi upniški odbor. Države članice bi morale imeti tudi možnost določiti, da se upniški odbor ustanovi pred začetkom postopka v primeru insolventnosti. Državam članicam ni preprečeno, da uporabo določb o ustanovitvi upniških odborov razširijo na postopke preventivnega prestrukturiranja. Upniški odbor bi bilo treba ustanoviti, kadar tako odloči ali zahteva skupščina upnikov ali, kadar v nacionalnem pravu ni predvidena skupščina upnikov, kadar to zahtevajo upniki v skladu z nacionalnim pravom. Države članice bi morale imeti možnost, da odločijo, da lahko sodišča ali pristojni organi ali stečajni upravitelji ustanovijo upniški odbor na lastno pobudo ali na zahtevo enega ali več upnikov, stečajnega upravitelja ali dolžnika.

(65) Breme ustanovitve in delovanja upniškega odbora bi moralo biti sorazmerno z njegovimi koristmi. Zato bi države članice morale imeti možnost določiti, da ni treba ustanoviti upniškega odbora, kadar bi bilo breme njegove ustanovitve in delovanja večje od gospodarskega pomena odločitev, ki bi jih lahko sprejel. To se lahko zgodi, kadar je upnikov premalo, kadar ima velika večina upnikov majhen delež v terjatvi do dolžnika, kadar bi se zaradi morebitnih zamud, ki jih povzroči ustanovitev upniškega odbora, poslabšal finančni položaj dolžnika ali kadar je pričakovana vrednost poplačil iz stečajne mase nižja od stroškov ustanovitve in delovanja upniškega odbora. Take situacije se pojavijo zlasti v postopkih v primeru insolventnosti, v katerih so udeleženi dolžniki, ki so podjetniki ali mala podjetja, in v postopkih odpusta dolgov. Države članice bi morale imeti možnost, da določijo ustanovitev upniškega odbora samo za velika podjetja v smislu člena 3(4) Direktive 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([14]). V primeru manjših podjetij je mogoče, da nacionalno pravo na druge načine že določa, da se interesi upnikov ustrezno zaščitijo s postopki v primeru insolventnosti.

(66) Določbe te direktive o ustanovitvi upniških odborov bi se morale uporabljati za dolžnike, ki so pravne osebe. Države članice bi morale imeti možnost, da uporabo teh določb razširijo na fizične osebe, ki so podjetniki.

(67) Države članice bi morale pojasniti naloge upniških odborov ter zahteve, dolžnosti in postopke za imenovanje njihovih članov. Da bi se izognili nepotrebnim zamudam pri ustanavljanju upniškega odbora, bi bilo treba člane odbora imenovati hitro in tako zagotoviti učinkovitost postopka v primeru insolventnosti. Države članice bi morale zagotoviti, da so upniki pravično zastopani v upniških odborih in da čezmejnim upnikom s prebivališčem v državi članici, ki ni država članica, v kateri se začne postopek v primeru insolventnosti, ni onemogočeno sodelovanje v upniških odborih. Kadar so med upniki tudi delavci, bi lahko bili ti delavci ali njihovi predstavniki imenovani v upniške odbore, razen če obstaja drug, vsaj enakovreden mehanizem, s katerim se lahko v postopkih v primeru insolventnosti zastopajo interesi delavcev. To bi lahko veljalo, kadar se interesi delavcev v kolektivnih postopkih upoštevajo v okviru obveznih posvetovanj z njihovimi predstavniki o usmeritvi postopka ali pred pomembnimi odločitvami, na primer o prodaji premoženja ali prenosu podjetja. Delavci, katerih terjatve iz naslova plač v celoti plača jamstvena ustanova, niso upniki.

(68) Pravična zastopanost upnikov v upniških odborih je zlasti pomembna v zvezi z nezavarovanimi upniki, tudi upniki s terjatvami majhne vrednosti. Države članice bi morale imeti možnost določiti, da se lahko v upniške odbore imenujejo tudi osebe ali subjekti, ki niso upniki, na primer predstavniki delavcev, javni organi ali jamstvene ustanove.

(69) Upniški odbori bi morali biti vključeni v postopke v primeru insolventnosti in zagotoviti, da se ti postopki vodijo na način, ki ščiti interese upnikov, vključno s spremljanjem dejavnosti stečajnega upravitelja in redno obveščenostjo o njih, ne da bi se od stečajnega upravitelja zahtevalo, da je podrejen odboru. Vloga upniških odborov pri spremljanju poštenosti in integritete postopka v primeru insolventnosti se lahko učinkovito izvaja le, kadar upniški odbori in njihovi člani delujejo neodvisno od stečajnih upraviteljev in so odgovorni le upnikom. Člani upniških odborov bi morali pri opravljanju nalog odbora ravnati v dobri veri. Upniki, člani upniških odborov in vsi strokovni delavci, ki jih zaposlijo upniški odbori, bi morali ohranjati zaupnost zaupnih informacij, pridobljenih v zvezi z dejavnostmi upniških odborov.

([14]) Direktiva 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o letnih računovodskih izkazih, konsolidiranih računovodskih izkazih in povezanih poročilih nekaterih vrst podjetij, spremembi Direktive 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS (UL L 182, 29.6.2013, str. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj).

(70) Upniški odbor bi moral biti dovolj velik, da se zagotovi raznolikost stališč in interesov upnikov, hkrati pa relativno omejeno velik, da lahko učinkovito in pravočasno opravlja svoje naloge. Države članice bi morale določiti, kdaj in kako je treba spremeniti sestavo upniškega odbora, kot na primer, kadar predstavniki ne morejo več delovati, med drugim v najboljšem interesu upnikov, ali se želijo umakniti. Države članice bi morale določiti tudi pogoje za odstavitev članov, ki so resno kršili svojo dolžnost, da delujejo v interesu vseh upnikov. Take kršitve lahko vključujejo primere nasprotja interesov.

(71) Delovne metode upniških odborov bi morale biti pregledne in učinkovite. Države članice bi zato morale določiti zahteve v zvezi z delovnimi metodami upniških odborov in pri tem opredeliti postopek glasovanja, vključno z upravičenostjo do glasovanja in potrebno sklepčnostjo, vodenje zapisnikov o sprejetih odločitvah ter kako se zagotavljata nepristranskost in zaupnost njihovega dela. Države članice bi morale zagotoviti, da lahko upniški odbori s poslovniki podrobneje opredelijo delovne metode.

(72) Upniki bi morali imeti možnost sodelovati in glasovati elektronsko ali prenesti glasovalne pravice na ustrezno pooblaščeno tretjo osebo. Možnost prenosa bi bila zlasti koristna za upnike s prebivališčem v državah članicah, ki niso država članica, v kateri se postopek v primeru insolventnosti začne.

(73) Upniškim odborom bi bilo treba podeliti zadostne pravice za učinkovito in uspešno opravljanje njihovih nalog. Države članice bi morale zagotoviti, da upniški odbori delujejo pregledno in lahko po potrebi sodelujejo s stečajnimi upravitelji, sodišči, dolžnikom, ki sam nadaljuje vodenje poslov, in upniki, ki jih zastopajo, da se upniškim odborom omogoči, da oblikujejo in sporočijo svoja stališča o zadevah, ki so v neposrednem interesu upnikov in so zanje pomembna, ter da se ta stališča ustrezno upoštevajo v postopkih. Države članice bi morale upniškim odborom zagotoviti pravico, da od stečajnih upraviteljev in, kadar je ustrezno, dolžnikov, ki sami nadaljujejo vodenje poslov, zahtevajo informacije. Države članice bi morale določiti, da imajo upniški odbori pravico, da se izjavijo o pomembnih odločitvah. Države članice bi morale imeti možnost, da skupščini upnikov dovolijo, da odločitve prenese na upniški odbor. Države članice bi morale imeti tudi možnost, da upniškim odborom zagotovijo pravico, da imenujejo sekretarja in zahtevajo zunanje svetovanje o zadevah, v katerih imajo upniki, ki jih zastopajo, interes.

(74) Pri delovanju upniških odborov nastajajo stroški, zato bi morale države članice določiti jasna pravila o tem, kdo krije te stroške. Države članice bi morale določiti tudi zaščitne ukrepe, s katerimi bi preprečile, da bi se zaradi stroškov upniških odborov nesorazmerno zmanjšala vrednost poplačil iz stečajnih mas.

(75) Da bi države članice upnike spodbudile, da postanejo člani upniških odborov, bi morale omejiti njihovo civilno odgovornost za opravljanje njihovih nalog v skladu s to direktivo. Kljub temu bi moralo biti mogoče odstaviti člane upniškega odbora, ki so namerno ali iz hude malomarnosti kršili svoje dolžnosti, in jih šteti za odgovorne za to kršitev. V navedenih primerih bi morale države članice določiti, da so ti člani individualno odgovorni za škodo, ki jo povzročijo s svojim neustreznim ravnanjem. Države članice bi morale imeti možnost, da take omejitve civilne odgovornosti ne uporabijo, kadar se stroški zavarovanja osebne odgovornosti članov upniškega odbora krijejo iz stečajne mase. Kadar države članice upniškim odborom zaupajo večja upravičenja od tistih, določenih v tej direktivi, na podlagi katerih lahko na primer sprejemajo odločitve v zvezi z dolžnikovim premoženjem ali sklepajo posle, bi morale imeti možnost določiti, da so člani upniških odborov odgovorni enako kot stečajni upravitelji.

(76) Da se zagotovi večja preglednost ključnih značilnosti nacionalnih postopkov v primeru insolventnosti in da se zlasti čezmejnim upnikom pomaga oceniti, kaj bi se zgodilo z njihovimi naložbami, če bi se te naložbe vključile v postopek v primeru insolventnosti, bi bilo treba vlagateljem in potencialnim vlagateljem omogočiti enostaven dostop do teh informacij v vnaprej določeni, primerljivi in uporabniku prijazni obliki. Države članice bi morale pripraviti standardizirano preglednico s ključnimi informacijami in jo dati na voljo javnosti. Komisija bi morala preglednice s ključnimi informacijami dati na voljo javnosti v večjezični obliki. Preglednica s ključnimi informacijami bi bila pomembno orodje za potencialne vlagatelje, da bi lahko hitro ocenili pravila posamezne države članice o postopkih v primeru insolventnosti. Vsebovati bi morala zadostna pojasnila, ki bi bralcu omogočila, da razume informacije, ki so v njej navedene, ne da bi mu bilo treba poseči po drugih virih informacij. Preglednice s ključnimi informacijami bi morale vključevati praktične informacije o pogojih, ki sprožijo začetek postopka v primeru insolventnosti, ter o ukrepih, ki jih je treba sprejeti za vložitev predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti ali prijavo terjatev. Ker se od držav članic že zahteva, da zagotovijo informacije o nacionalnih pravilih o postopkih v primeru insolventnosti na podlagi Uredbe (EU) 2015/848, je pomembno zagotoviti, da so informacije, predložene na podlagi te direktive, skladne z informacijami, predloženimi na podlagi navedene uredbe. V ta namen bi morale imeti države članice možnost, da informacije, ki se zahtevajo na podlagi te direktive, zagotovijo prek Evropske pravosodne mreže v civilnih in gospodarskih zadevah, ustanovljene z Odločbo Sveta 2001/470/ES ([15]).

(77) V izjemnih primerih izrednih razmer, ki so posledica naravnih nesreč ali drugih katastrofalnih dogodkov, ki resno motijo gospodarske dejavnosti v državi članici ali njenih regijah, bi države članice morale imeti možnost, da hitro ukrepajo, da bi kar najbolj zmanjšale negativni vpliv teh razmer na gospodarstvo. Take razmere so nastale ob pandemiji COVID-19 in se lahko pojavijo v okviru sistemske krize, kakor je opredeljena v Direktivi 2014/59/EU, ali v primerih, ko je državna pomoč združljiva z notranjim trgom, da se odpravi škoda, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izjemni dogodki na podlagi člena 107(2), točka (b), Pogodbe o delovanju Evropske unije. V takih primerih, ko obstaja tveganje široko razširjene insolventnosti, tudi za gospodarske družbe, ki bi bile v običajnih okoliščinah uspešne, bi države članice morale imeti možnost, da začasno odstopajo od nekaterih določb te direktive. Odstopanja bi morala biti po obsegu in času omejena na to, kar je bistveno za reševanje izrednih razmer, na primer tako, da bi bila geografsko omejena na regijo v državah članicah, ki jo je prizadela naravna nesreča. Države članice bi morale Komisijo uradno obvestiti o ukrepih, ki odstopajo od te direktive, o njihovem geografskem področju uporabe in trajanju ter utemeljiti potrebo po njihovem izvajanju. Obveznost držav članic, da priglasijo te ukrepe, ne bi smela vplivati na začetek njihove veljavnosti in uporabo. O uradnem obvestilu, ki Komisiji olajša spremljanje skladnosti odstopanj z ustreznimi zahtevami, bi bilo treba brez nepotrebnega odlašanja obvestiti druge države članice. Odstopanje bi moralo trajati največ eno leto z možnostjo podaljševanja za šestmesečna obdobja ob uporabi dodatnega nadzornega mehanizma. Države članice bi morale zahtevo za podaljšanje priglasiti najpozneje tri mesece pred iztekom odstopanja, da bi imela Komisija po potrebi možnost, da ji nasprotuje.

(78) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te direktive bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ([16]).

(79) Ta direktiva ne posega v varstvo nerazkritega strokovnega znanja in izkušenj ter poslovnih informacij, imenovanih tudi poslovne skrivnosti, pred njihovo protipravno pridobitvijo, uporabo in razkritjem na podlagi Direktive (EU) 2016/943 Evropskega parlamenta in Sveta ([17]).

([15]) Odločba Sveta 2001/470/ES z dne 28. maja 2001 o ustanovitvi Evropske pravosodne mreže v civilnih in gospodarskih zadevah (UL L 174, 27.6.2001, str. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2001/470/oj).

([16]) Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

([17]) Direktiva (EU) 2016/943 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2016 o varstvu nerazkritega strokovnega znanja in izkušenj ter poslovnih informacij (poslovnih skrivnosti) pred njihovo protipravno pridobitvijo, uporabo in razkritjem (UL L 157, 15.6.2016, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/943/oj).

(80) Ker ciljev te direktive države članice ne morejo zadovoljivo doseči, saj bi razlike med nacionalnimi insolvenčnimi okviri še naprej ustvarjale ovire za prosti pretok kapitala in svobodo ustanavljanja, temveč se lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.

(81) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana v Listini, zlasti pravico do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja, pravico do varstva osebnih podatkov, pravico do svobodne izbire poklica in pravico do dela, svobodo gospodarske pobude, lastninsko pravico, pravico delavcev do obveščenosti in posvetovanja ter pravico do nepristranskega sodišča.

(82) Za obdelavo osebnih podatkov za namene te direktive se uporablja Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta ([18]). Za obdelavo osebnih podatkov v institucijah in organih Unije za namene te direktive se uporablja Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta ([19]).

(83) V skladu s členom 42(1) Uredbe (EU) 2018/1725 je bilo opravljeno posvetovanje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov, ki je mnenje podal 6. februarja 2023 ([20]) –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

NASLOV I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

1. Ta direktiva določa skupna pravila o:

(a) zahtevkih za izpodbijanje pravnih dejanj;

(b) izsleditvi premoženja, ki spada v stečajne mase;

(c) postopku pre-pack;

(d) dolžnosti direktorjev, da vložijo predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti;

(e) upniških odborih;

(f) preglednicah s ključnimi informacijami.

2. Naslovi II, III in VI te direktive se uporabljajo za kolektivne postopke, kakor so opredeljeni v členu 2, točka 1, Uredbe (EU) 2015/848, ki temeljijo na insolvečni zakonodaji, z izjemo postopkov preventivnega prestrukturiranja.

Naslov II se ne uporablja za postopke za izdajo začasne odredbe.

([18]) Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([19]) Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

([20]) UL C 89, 10.3.2023, str. 10.

3. Ta direktiva se ne uporablja, kadar so dolžniki:

(a) zavarovalnice ali pozavarovalnice, kakor so opredeljene v členu 13, točki 1 in 4, Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([21]);

(b) kreditne institucije, kakor so opredeljene v členu 4(1), točka 1, Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ([22]);

(c) investicijska podjetja ali kolektivni naložbeni podjemi, kakor so opredeljeni v členu 4(1), točki 2 in 7, Uredbe (EU) št. 575/2013;

(d) centralne nasprotne stranke, kakor so opredeljene v členu 2, točka 1, Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ([23]);

(e) centralne depotne družbe, kakor so opredeljene v členu 2(1), točka 1, Uredbe (EU) št. 909/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ([24]);

(f) druge finančne institucije in subjekti iz člena 1(1), prvi pododstavek, Direktive 2014/59/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([25]);

(g) javni organi po nacionalnem pravu;

(h) fizične osebe, ki niso podjetniki.

4. Države članice lahko iz področja uporabe te direktive izključijo dolžnike, ki so finančni subjekti – razen tistih iz odstavka 3 –, ki opravljajo finančne storitve, za katere velja posebna ureditev, na podlagi katere imajo nacionalni nadzorni organi ali organi za reševanje široka pooblastila za posredovanje, ki so primerljiva s tistimi v zvezi s finančnimi subjekti iz odstavka 3. Države članice te posebne ureditve sporočijo Komisiji.

5. Naslova IV in VI se uporabljata za dolžnike, ki so pravne osebe.

6. Države članice se lahko odločijo, da bodo naslov VI te direktive uporabljale samo za dolžnike, ki so velika podjetja v smislu člena 3(4) Direktive 2013/34/EU.

([21]) Direktiva 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (UL L 335, 17.12.2009, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/138/oj).

([22]) Uredba (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja ter o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L 176, 27.6.2013, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj).

([23]) Uredba (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov (UL L 201, 27.7.2012, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/648/oj).

([24]) Uredba (EU) št. 909/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o izboljšanju ureditve poravnav vrednostnih papirjev v Evropski uniji in o centralnih depotnih družbah ter o spremembi direktiv 98/26/ES in 2014/65/EU ter Uredbe (EU) št. 236/2012 (UL L 257, 28.8.2014, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/909/oj).

([25]) Direktiva 2014/59/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o vzpostavitvi okvira za sanacijo ter reševanje kreditnih institucij in investicijskih podjetij ter o spremembi Šeste direktive Sveta 82/891/EGS ter direktiv 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU in 2013/36/EU in uredb (EU) št. 1093/2010 ter (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 173, 12.6.2014, str. 190, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/59/oj).

Člen 2

Opredelitev pojmov

1. V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(a) „stečajni upravitelj“ pomeni osebo ali organ, ki ima eno ali več nalog iz člena 2, točka 5, Uredbe (EU) 2015/848 in iz člena 2(1), točka 12, Direktive (EU) 2019/1023;

(b) „sodišče“ pomeni sodni organ države članice;

(c) „registri bančnih računov“ pomeni centralizirane avtomatizirane mehanizme, kot so osrednji registri ali osrednji elektronski sistemi za pridobivanje podatkov, vzpostavljeni v skladu s členom 16(1) Direktive (EU) 2024/1640;

(d) „osrednji registri dejanskega lastništva“ pomeni nacionalne osrednje registre, ki hranijo informacije o dejanskem lastništvu, in sisteme povezovanja teh registrov iz člena 10 Direktive (EU) 2024/1640;

(e) „informacije o bančnih računih“ pomeni informacije iz člena 16(3) Direktive (EU) 2024/1640;

(f) „pravno dejanje“ pomeni, za namene naslova II, vsako namerno človeško ravnanje, ki ima pravni učinek;

(g) „neizpolnjena pogodba“ pomeni pogodbo med dolžnikom in eno ali več nasprotnimi strankami, na podlagi katere imajo v trenutku začetka postopka v primeru insolventnosti v fazi likvidacije iz naslova IV stranke še vedno obveznosti, ki jih morajo izpolniti, z izjemo dogovorov o pobotu, vključno z dogovori o pobotu zaradi predčasnega prenehanja, na finančnih trgih, energetskih trgih in trgih primarnih proizvodov, kadar so taki dogovori izvršljivi na podlagi nacionalnega insolvenčnega prava, ter finančnih pogodb;

(h) „preizkus največje koristi za upnike“ pomeni preizkus, ki je uspešno opravljen, če noben upnik ne bi bil v slabšem položaju pri likvidaciji v okviru postopka pre-pack, kot bi bil tak upnik, če bi se uporabil običajni vrstni red prednosti pri likvidaciji v primeru likvidacije po delih ali, kadar tako določijo države članice, v primeru scenarija naslednje najboljše možnosti;

(i) „vmesno financiranje“ pomeni katero koli novo finančno pomoč, ki jo zagotovi obstoječi ali novi upnik in ki vključuje vsaj finančno pomoč med postopkom pre-pack ter je razumna in nemudoma potrebna za nadaljnje poslovanje dolžnikovega podjetja ali njegovega dela oziroma za ohranitev ali zvišanje vrednosti tega podjetja;

(j) „upniški odbor“ pomeni predstavniški organ upnikov iz naslova VI;

(k) „postopek pre-pack“ pomeni postopek, ki zajema pripravljalno fazo in fazo likvidacije ter omogoča prodajo celotnega dolžnikovega podjetja – ali njegovega dela – kot delujočega podjetja najboljšemu ponudniku v okviru postopka v primeru insolventnosti;

(l) „pripravljalna faza“ pomeni fazo postopka pre-pack, katere cilj je najti ustreznega kupca za dolžnikovo podjetje ali njegov del;

(m) „faza likvidacije“ pomeni fazo postopka pre-pack, katere cilj je odobriti in izvesti prodajo dolžnikovega podjetja ali njegovega dela ter iztržek razdeliti med upnike.

2. Za namene te direktive se pojma „insolventnost“ in „direktorji“ razlagata, kakor sta opredeljena v nacionalnem pravu.

Člen 3

Stranka, ki je tesno povezana z dolžnikom

1. Za namene naslova II med stranke, ki so tesno povezane z dolžnikom, spadajo:

(a) kadar je dolžnik fizična oseba:

(i) dolžnikov zakonec ali partner;

(ii) predniki, potomci in sorojenci dolžnika ali njegovega zakonca ali partnerja in zakonci ali partnerji teh oseb;

(iii) osebe, ki živijo v dolžnikovem gospodinjstvu;

(iv) osebe, ki imajo dostop do nejavnih informacij o dolžnikovih poslih in imajo možnost nadzora nad dolžnikovimi dejavnostmi, tudi kadar delajo zanj na podlagi pogodbe o zaposlitvi ali so z njim v delovnem razmerju;

(v) pravne osebe, v katerih je dolžnik ali ena od oseb iz točk (i) do (iv) član upravnega, vodstvenega ali nadzornega organa, ali

(vi) pravne osebe, v katerih dolžnik ali ena od oseb iz točk (i) do (iv) opravlja dolžnosti, ki omogočajo dostop do nejavnih informacij o dolžnikovih poslih;

(b) kadar je dolžnik pravna oseba:

(i) kateri koli član dolžnikovega upravnega, vodstvenega ali nadzornega organa;

(ii) imetniki lastniškega kapitala z obvladujočim deležem v dolžniku;

(iii) osebe, ki opravljajo naloge, podobne tistim, ki jih opravljajo osebe iz točke (i);

(iv) osebe, ki so v skladu s točko (a) tesno povezane z osebami iz točk (i), (ii) in (iii) te točke.

2. Za namene naslova IV stranke, ki so tesno povezane z dolžnikom, vključujejo osebe iz odstavka 1 in vse druge osebe, vključno s pravnimi osebami, ki imajo prednostni dostop do nejavnih informacij o dolžnikovih poslih.

3. Pri določitvi, ali je stranka tesno povezana z dolžnikom, se upošteva:

(a) za namene naslova II dan, ko je bilo pravno dejanje, ki je predmet zahtevka za izpodbijanje pravnih dejanj, dokončano, ali obdobje treh mesecev pred dokončanjem pravnega dejanja;

(b) za namene naslova IV dan, ko se začne faza likvidacije postopka pre-pack ali obdobje najmanj šestih mesecev pred začetkom faze likvidacije.

Odstavek 1 in odstavek 3, točka (a), tega člena se smiselno uporabljata za osebe tesno povezane s strankami, ki so imele korist od ničnega, izpodbojnega ali neizvršljivega pravnega dejanja iz člena 12(2), drugi pododstavek.

Člen 4

Nacionalno pravo in minimalna harmonizacija

1. Države članice lahko brez poseganja v člen 10(3) sprejmejo ali ohranijo zakone, ki zagotavljajo višjo raven zaščite za vse upnike, kot je raven, zagotovljena na podlagi naslovov II in V.

2. Države članice lahko sprejmejo ali ohranijo zakone v zvezi z ustanovitvijo, delovanjem, nalogami in člani upniških odborov, s katerimi se zagotavlja večja udeležba upnikov v postopkih v primeru insolventnosti, kot je zagotovljena na podlagi naslova VI.

3. Države članice lahko sprejmejo ali ohranijo zakone, ki stečajnim upraviteljem omogočajo dostop do informacij o bančnih računih, ki se hranijo v njihovih registrih bančnih računov, informacij o dejanskem lastništvu ter nacionalnih registrov in podatkovnih zbirk v večjem obsegu, kot to določajo pravila iz naslova III.

4. Države članice zagotovijo, da imajo insolventni podjetniki ali druge fizične osebe, ki so kot imetniki lastniškega kapitala osebno odgovorni za dolgove gospodarske družbe z neomejeno odgovornostjo, dostop do popolnega odpusta dolgov v skladu z Direktivo (EU) 2019/1023, tudi v primerih, ko v skladu z nacionalnim pravom ni mogoče začeti postopka v primeru insolventnosti v zvezi z dolžnikom, ker dolžnik nima premoženja ali njegovo premoženje ne zadostuje za kritje stroškov postopka ali stroškov, povezanih s sodelovanjem stečajnega upravitelja.

5. Države članice lahko sprejmejo ali ohranijo zakone, ki uvajajo poenostavljene postopke prenehanja za mikropodjetja.

Člen 5

Varstvo delavcev

Ta direktiva ne posega v pravo Unije in nacionalno pravo o pravicah delavcev v zvezi z zadevami, ki jih ureja ta direktiva, vključno s pravom Unije in nacionalnim pravom o udeležbi predstavnikov delavcev ter ustreznimi ukrepi za obveščanje predstavnikov delavcev in posvetovanje z njimi, zlasti:

(a) pravicah, zajamčenih z direktivami 98/59/ES, 2001/23/ES in 2008/94/ES;

(b) pravici do obveščanja in posvetovanja v skladu z direktivama 2002/14/ES in 2009/38/ES.

NASLOV II

ZAHTEVKI ZA IZPODBIJANJE PRAVNIH DEJANJ

POGLAVJE 1

Splošne določbe

Člen 6

Splošne predpostavke za zahtevke za izpodbijanje pravnih dejanj

Države članice zagotovijo, da so pravna dejanja, ki so bila pred začetkom postopka v primeru insolventnosti dokončana v škodo vseh upnikov, nična, izpodbojna ali neizvršljiva pod pogoji iz poglavja 2.

Države članice lahko določijo, da se pravno dejanje, katerega učinki so pogojeni z njegovim vpisom v javni register, šteje za dokončano, takoj ko so izpolnjeni vsi drugi pogoji za veljavnost njegovih učinkov.

POGLAVJE 2

Posebni pogoji

Člen 7

Naklanjanje ugodnosti

1. Države članice zagotovijo, da so škodljiva pravna dejanja, ki s poravnavo ali zavarovanjem s premoženjem koristijo upniku ali skupini upnikov, nična, izpodbojna ali neizvršljiva, kadar so bila dokončana:

(a) v treh mesecih pred vložitvijo predloga, ki je privedel do začetka postopka v primeru insolventnosti, ali, če ni takega predloga, v treh mesecih pred datumom odločitve o uvedbi postopka v primeru insolventnosti, pod pogojem, da dolžnik ni bil sposoben plačati svojih dolgov, ko so zapadli v skladu z nacionalnim pravom, ali

(b) po vložitvi predloga ali datumu odločitve iz točke(a) in pred začetkom postopka v primeru insolventnosti.

2. Če je bila zapadla terjatev upnika poravnana ali zavarovana kot dogovorjeno, države članice zagotovijo, da so škodljiva pravna dejanja nična, izpodbojna ali neizvršljiva vsaj, če:

(a) so izpolnjeni pogoji iz odstavka 1 ter

(b) je upnik vedel, da dolžnik ni bil sposoben poravnati svojih dolgov, ko so zapadli v skladu z nacionalnim pravom, da je bil vložen predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti ali da je bila, če ni takega predloga, sprejeta odločitev o uvedbi postopka v primeru insolventnosti.

Za namene prvega pododstavka, točka (b), se taka vednost domneva, če je bil upnik stranka, ki je tesno povezana z dolžnikom. Ta domneva je izpodbojna.

3. Odstavka 1 in 2 se ne uporabljata za naslednja pravna dejanja:

(a) pravna dejanja, izvedena neposredno v zameno za pošteno nasprotno izpolnitev v korist dolžnikovega premoženja;

(b) plačila za menice ali čeke, kadar pravo, ki ureja menice ali čeke, ne priznava prejemnikovih terjatev, ki izhajajo iz menice ali čeka, do drugih meničnih ali čekovnih dolžnikov, kot so indosanti, trasant ali trasat, če prejemnik zavrne dolžnikovo plačilo;

(c) pravna dejanja, ki niso predmet zahtevkov za izpodbijanje pravnih dejanj v skladu z Direktivo 98/26/ES in Direktivo 2002/47/ES;

(d) po potrebi pravna dejanja, ki služijo kot poravnava ali zavarovanje terjatev organov socialne varnosti, v skladu z nacionalno zakonodajo;

(e) sklepanje dogovorov o pobotu, vključno z dogovori o pobotu zaradi predčasnega prenehanja, na finančnih trgih, energetskih trgih ali drugih trgih primarnih proizvodov ter pravna dejanja, ki podpirajo izvajanje takih dogovorov.

Za namene prvega pododstavka, točka (b), države članice zagotovijo, da znesek, plačan za menico ali ček, povrne zadnji indosant ali, če je ta indosiral menico za račun tretje osebe, ta tretja oseba, če je zadnji indosant ali tretja oseba vedela, da dolžnik ni sposoben plačati svojih dolgov, ko zapadejo v skladu z nacionalnim pravom, ali da je bil v trenutku indosiranja menice vložen predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti. Taka vednost se domneva, če je bil zadnji indosant ali tretja oseba stranka, ki je tesno povezana z dolžnikom. Ta domneva je izpodbojna.

Člen 8

Neodplačna pravna dejanja ali pravna dejanja, izvedena v zameno za očitno nezadostno nasprotno izpolnitev

1. Države članice zagotovijo, da so neodplačna pravna dejanja dolžnika ali pravna dejanja dolžnika, izvedena v zameno za očitno nezadostno nasprotno izpolnitev, nična, izpodbojna ali neizvršljiva, kadar so bila dokončana:

(a) v 12 mesecih pred vložitvijo predloga, ki je privedel do začetka postopka v primeru insolventnosti, ali, če ni takega predloga, v 12 mesecih pred datumom odločitve o uvedbi postopka v primeru insolventnosti ali

(b) po vložitvi predloga ali datumu odločitve iz točke(a) in pred začetkom postopka v primeru insolventnosti.

2. Odstavek 1 se ne uporablja za darila in donacije simbolične vrednosti.

Člen 9

Pravna dejanja, ki so namerno v škodo upnikom

Države članice zagotovijo, da so pravna dejanja, s katerimi je dolžnik namerno povzročil škodo vsem upnikom, nična, izpodbojna ali neizvršljiva, kadar sta izpolnjena oba naslednja pogoja:

(a) zadevna dejanja so bila dokončana v dveh letih pred vložitvijo predloga, ki je privedel do začetka postopka v primeru insolventnosti, ali, če ni takega predloga, v dveh letih pred datumom odločitve o uvedbi postopka v primeru insolventnosti ali po datumu vložitve takega predloga oziroma datumu take odločitve in pred začetkom postopka v primeru insolventnosti;

(b) druga stranka v pravnem dejanju je vedela za namero dolžnika, da škoduje vsem upnikom.

Za namene prvega odstavka, točka (b), se taka vednost domneva, če je bila druga stranka v pravnem dejanju stranka, ki je tesno povezana z dolžnikom. Taka domneva je izpodbojna.

POGLAVJE 3

Posledice zahtevkov za izpodbijanje pravnih dejanj

Člen 10

Splošne posledice

1. Države članice zagotovijo, da terjatev, pravic ali obveznosti, ki izhajajo iz pravnih dejanj, ki so nična ali neizvršljiva ali so bila izpodbita na podlagi poglavja 2, ni mogoče uveljavljati za poplačilo iz zadevne stečajne mase.

2. Države članice zagotovijo, da mora stranka, ki je imela korist od ničnega, izpodbitega ali neizvršljivega pravnega dejanja, vrniti dejanske koristi ali plačati njihovo denarno protivrednost.

Na dejstvo, da obogatitev, ki izhaja iz ničnega, izpodbitega ali neizvršljivega pravnega dejanja, ni več na voljo v premoženju stranke, ki je imela korist od navedenega pravnega dejanja, se je mogoče sklicevati le, če se ta stranka ni zavedala okoliščin, na katerih temelji zahtevek za izpodbijanje pravnih dejanj.

3. Države članice zagotovijo, da zastaralni rok za vse terjatve, ki izhajajo iz ničnega, izpodbojnega ali neizvršljivega pravnega dejanja proti drugi stranki, ni daljši od treh let od datuma začetka postopka v primeru insolventnosti. Države članice lahko določijo, da se zastaralni rok izračuna od datuma, ko je stečajni upravitelj izvedel za dejstva, na podlagi katerih je nastala terjatev do druge stranke.

Ta direktiva ne posega v nacionalno pravo, ki ureja zadržanje ali pretrganje zastaralnega roka iz prvega pododstavka.

4. Države članice zagotovijo, da se lahko terjatev za vračilo dejanskih koristi ali plačilo njihove denarne protivrednosti na podlagi odstavka 2 prenese na upnika ali tretjo osebo.

5. Države članice zagotovijo, da stranka, ki mora na podlagi odstavka 2 vrniti dejanske koristi ali plačati njihovo denarno protivrednost, te obveznosti ne more pobotati z nobenimi terjatvami, ki bi jih sicer morala uveljavljati v postopku v primeru insolventnosti.

6. Ta člen ne posega v tožbe, vložene na podlagi civilnega in gospodarskega prava, za povrnitev škode, ki so jo utrpeli upniki zaradi ničnega, izpodbojnega ali neizvršljivega pravnega dejanja.

Člen 11

Posledice za stranko, ki je imela korist od ničnega, izpodbojnega ali neizvršljivega pravnega dejanja

1. Kadar in kolikor stranka, ki je imela korist od ničnega, izpodbojnega ali neizvršljivega pravnega dejanja, v skladu s členom 10 vrne dejanske koristi ali plača njihovo denarno protivrednost, države članice zagotovijo, da vse terjatve navedene stranke, ki so bile poravnane z navedenim pravnim dejanjem, oživijo v skladu z nacionalnim pravom.

2. Države članice zagotovijo, da se vsaka nasprotna izpolnitev, ki jo je stranka, ki je imela korist od ničnega, izpodbojnega ali neizvršljivega pravnega dejanja, opravila po izpolnitvi s strani dolžnika na podlagi navedenega pravnega dejanja ali hkrati v zameno za njo, poplača iz stečajne mase, kolikor so koristi, ki predstavljajo nasprotno izpolnitev, še vedno na voljo v stečajni masi v obliki, ki jo je mogoče razlikovati od preostale stečajne mase, ali če je stečajna masa še vedno obogatena z vrednostjo nasprotne izpolnitve.

V primerih, ki niso zajeti v prvem pododstavku, lahko stranka, ki je imela korist od ničnega, izpodbojnega ali neizvršljivega pravnega dejanja, vloži zahtevek za nadomestilo za nasprotno izpolnitev.

Člen 12

Odgovornost tretjih oseb

1. Države članice zagotovijo, da se člena 10 in 11 uporabljata za vse dediče ali druge univerzalne pravne naslednike stranke, ki so imeli korist od ničnega, izpodbojnega ali neizvršljivega pravnega dejanja.

Obseg odgovornosti dedičev ureja nacionalno pravo.

2. Države članice zagotovijo, da se člen 10 uporablja za vse singularne pravne naslednike druge stranke v ničnem, izpodbojnem ali neizvršljivem pravnem dejanju, če je pravni naslednik vedel za okoliščine, na katerih temelji zahtevek za izpodbijanje pravnih dejanj.

Vednost iz prvega pododstavka se domneva, če je singularni pravni naslednik stranka, ki je tesno povezana s stranko, ki je imela korist od ničnega, izpodbojnega ali neizvršljivega pravnega dejanja. Taka domneva je izpodbojna.

Člen 13

Razmerje do drugih instrumentov

Ta naslov ne posega v direktive 98/26/ES, 2002/47/ES in (EU) 2019/1023.

Kadar dolžnik med postopkom preventivnega prestrukturiranja na podlagi Direktive (EU) 2019/1023 ni več sposoben plačati svojih dolgov, ko zapadejo, in se ohrani prekinitev v skladu s členom 7(3) navedene direktive, lahko države članice določijo, da v zvezi s pravnimi dejanji, izvedenimi med prekinitvijo, vednost stranke o tem, da dolžnik ni bil sposoben plačati svojih dolgov, ko zapadejo v skladu z nacionalnim pravom, ne vodi do zahtevkov za izpodbijanje pravnih dejanj na podlagi člena 7(2) te direktive.

NASLOV III

IZSLEDITEV PREMOŽENJA, KI SPADA V STEČAJNO MASO

POGLAVJE 1

Dostop imenovanih sodišč in upravnih organov do informacij o bančnih računih

Člen 14

Imenovana sodišča in upravni organi

1. Vsaka država članica imenuje sodišča ali upravne organe, ki so pooblaščeni za dostop do njenih nacionalnih registrov bančnih računov in iskanje po njih, ter sodišča ali upravne organe, ki so pooblaščeni za čezmejni dostop do informacij o bančnih računih in iskanje po njih v skladu s členom 15(2) (v nadaljnjem besedilu: imenovana sodišča ali upravni organi).

2. Vsaka država članica do 22. aprila 2029 uradno obvesti Komisijo o imenovanih sodiščih ali upravnih organih in jo brez nepotrebnega odlašanja uradno obvesti o vseh spremembah v zvezi s tem. Komisija uradna obvestila objavi v *Uradnem listu Evropske unije* in na evropskem portalu e-pravosodje.

Člen 15

Dostop imenovanih sodišč in upravnih organov do informacij o bančnih računih ter iskanje po njih

1. Države članice zagotovijo, da imajo imenovana sodišča ali upravni organi pooblastilo za neposreden in takojšen dostop do informacij o bančnih računih ter za iskanje po njih, kadar sta izpolnjena naslednja pogoja:

(a) stečajni upravitelj, imenovan v tekočem postopku v primeru insolventnosti, vključno s postopki za izdajo začasne odredbe, zahteva informacije o bančnih računih ter

(b) informacije o bančnih računih so potrebne za namene identifikacije in izsleditve premoženja, ki spada v stečajno maso v postopkih iz točke (a), ter premoženja, ki je predmet zahtevkov za izpodbijanje pravnih dejanj.

2. Za lažji čezmejni dostop države članice zagotovijo, da imajo imenovana sodišča ali upravni organi pooblastilo za neposreden in takojšen dostop do informacij o bančnih računih v drugih državah članicah in iskanje po teh informacijah, ki so na voljo prek sistema povezovanja registrov bančnih računov iz člena 16(6) Direktive (EU) 2024/1640 (BARIS), kadar so izpolnjeni naslednji pogoji:

(a) stečajni upravitelj, imenovan v tekočem postopku v primeru insolventnosti, vključno s postopki za izdajo začasne odredbe, zahteva informacije o bančnih računih v drugih državah članicah ter

(b) informacije o bančnih računih so potrebne za namene identifikacije in izsleditve premoženja, ki spada v stečajno maso dolžnika v postopkih iz točke (a), ter premoženja, ki je predmet zahtevkov za izpodbijanje pravnih dejanj.

3. Informacije, ki presegajo informacije iz odstavkov 1 in 2 tega člena ter ki jih države članice štejejo za bistvene in jih vključijo v registre bančnih računov na podlagi člena 16(5) Direktive (EU) 2024/1640, niso dostopne imenovanim sodiščem ali upravnim organom in ti po njih ne morejo iskati.

4. Države članice zagotovijo, da imenovana sodišča ali upravni organi ali druga pristojna sodišča ali organi preverijo, ali so bili pogoji iz odstavkov 1 in 2 izpolnjeni. Kadar so ti pogoji izpolnjeni, države članice zagotovijo, da imenovana sodišča ali upravni organi ustrezne informacije o bančnih računih, pridobljene z dostopom in iskanjem na podlagi odstavkov 1 in 2, posredujejo stečajnemu upravitelju, ki je te informacije zahteval.

5. Dostop in iskanje na podlagi odstavkov 1 in 2 ne posegata v nacionalne postopkovne zaščitne ukrepe ter pravila Unije in nacionalna pravila o varstvu osebnih podatkov. Države članice zagotovijo, da se informacije o bančnih računih, pridobljene na podlagi odstavkov 1 in 2, obdelujejo samo za namene, za katere so bile pridobljene, tudi kadar jih obdelujejo stečajni upravitelji.

6. Države članice zagotovijo, da imajo stečajni upravitelji pri obdelovanju informacij o bančnih računih, pridobljenih na podlagi odstavkov 1 in 2, vzpostavljene ustrezne notranje postopke za ustrezno upravljanje zaupnih informacij.

7. Za namene odstavkov 1 in 2 se šteje, da sta dostop do informacij o bančnih računih in iskanje po njih neposredna in takojšnja, med drugim kadar nacionalni organi, ki upravljajo registre bančnih računov, informacije o bančnih računih z avtomatiziranim mehanizmom hitro posredujejo imenovanim sodiščem ali upravnim organom, pod pogojem, da na zahtevane podatke ali informacije, ki jih je treba zagotoviti, ne more vplivati nobena vmesna institucija.

Člen 16

Pogoji za dostop imenovanih sodišč in upravnih organov do informacij o bančnih računih ter za iskanje po njih

1. Države članice zagotovijo, da dostop do informacij o bančnih računih in iskanje po njih izvaja osebje posameznega imenovanega sodišča ali upravnega organa, ki je bilo izrecno imenovano in pooblaščeno za opravljanje navedenih nalog, in sicer v skladu s členom 15 ter le za vsak primer posebej.

2. Države članice zagotovijo, da:

(a) osebje iz odstavka 1 ohranja visoko raven poklicnih standardov zaupnosti in varstva podatkov ter ima visoko integriteto in je ustrezno usposobljeno;

(b) so vzpostavljeni tehnični in organizacijski ukrepi za zagotovitev varnosti podatkov v skladu z visokimi tehnološkimi standardi za namene izvajanja pooblastil imenovanih sodišč in upravnih organov za dostop do informacij o bančnih računih in iskanje po njih v skladu s členom 15.

Člen 17

Spremljanje dostopa imenovanih sodišč in upravnih organov do informacij o bančnih računih ter iskanja po njih

1. Države članice od organov, ki upravljajo registre bančnih računov, zahtevajo, da zagotovijo vodenje dnevnikov v vseh primerih, ko imenovano sodišče ali upravni organ dostopi do informacij o bančnih računih in išče po njih. Ti dnevniki vključujejo zlasti:

(a) referenčno številko zadeve;

(b) datum in čas poizvedbe ali iskanja;

(c) vrsto podatkov, uporabljenih za poizvedbo ali iskanje;

(d) edinstveni identifikator rezultatov;

(e) naziv imenovanega sodišča ali upravnega organa, ki je dostopal do registra ali iskal po njem;

(f) edinstveni uporabniški identifikator člana osebja imenovanega sodišča ali upravnega organa, ki je izvedel poizvedbo, in, kadar je ustrezno, sodnika ali uradnika, ki je poizvedbo ali iskanje naročil, in, kadar je na voljo, stečajnega upravitelja prosilca.

2. Organi, ki upravljajo registre bančnih računov, redno preverjajo dnevnike iz odstavka 1.

3. Dnevniki iz odstavka 1 se uporabljajo le za spremljanje skladnosti s to direktivo in veljavnim pravom Unije o varstvu podatkov. Ti dnevniki se z ustreznimi ukrepi varujejo pred nepooblaščenim dostopom in se izbrišejo pet let po nastanku, razen če so potrebni za tekoče postopke spremljanja.

POGLAVJE 2

Dostop stečajnih upraviteljev do informacij o dejanskem lastništvu

Člen 18

Dostop stečajnih upraviteljev do informacij o dejanskem lastništvu

Države članice zagotovijo, da imajo stečajni upravitelji za namen identifikacije in izsledite premoženja, pomembnega za postopke v primeru insolventnosti, za katere so imenovani, pravočasno na voljo naslednje informacije o dejanskih lastnikih pravnih subjektov in pravnih ureditev, ki se hranijo v medsebojno povezanih osrednjih registrih dejanskega lastništva, in da se tak dostop zagotovi, ne da bi bil na to opozorjen zadevni subjekt, ureditev ali dejanski lastnik:

(a) ime in priimek dejanskega lastnika;

(b) mesec in letnica rojstva dejanskega lastnika;

(c) država prebivališča in državljanstvo ali državljanstva dejanskega lastnika;

(d) za dejanske lastnike pravnih subjektov narava in obseg deleža v lasti;

(e) za dejanske lastnike izrecnih skladov ali podobnih pravnih ureditev narava njihovega dejanskega lastništva.

POGLAVJE 3

Dostop stečajnih upraviteljev do nacionalnih registrov in podatkovnih zbirk

Člen 19

Dostop stečajnih upraviteljev do nacionalnih registrov in podatkovnih zbirk

1. Države članice zagotovijo, da imajo stečajni upravitelji, ne glede na državo članico, v kateri so bili imenovani, neposreden in hiter dostop do informacij, ki so potrebne za namen identifikacije in izsledite premoženja, ki spada v stečajno maso, ter premoženja, ki je predmet zahtevkov za izpodbijanje pravnih dejanj, in ki se hranijo v obstoječih nacionalnih registrih in podatkovnih zbirkah iz Priloge, v skladu s pogoji, določenimi v nacionalnem pravu.

2. V zvezi z dostopom do nacionalnih registrov in podatkovnih zbirk iz Priloge vsaka država članica zagotovi, da za stečajne upravitelje, imenovane v drugih državah članicah, ne veljajo vsebinski pogoji za dostop, ki so pravno ali dejansko manj ugodni kot pogoji, ki se uporabljajo za stečajne upravitelje, imenovane v tej državi članici.

3. Države članice Komisijo uradno obvestijo o obstoječih nacionalnih registrih in podatkovnih zbirkah iz Priloge do 22. aprila 2029 ter jo uradno obveščajo o vseh spremembah v zvezi s tem.

Komisija informacije, ki jih priglasijo države članice na podlagi prvega pododstavka, objavi v *Uradnem listu Evropske unije* in na evropskem portalu e-pravosodje.

POGLAVJE 4

Dostop stečajnih upraviteljev iz druge države članice do sodišč

Člen 20

Dostop stečajnih upraviteljev iz druge države članice do sodišč

Vsaka država članica v zvezi s pravico začeti postopek ali nastopiti pred sodišči ali organi z namenom uveljavljanja terjatev do premoženja v imenu stečajne mase zagotovi, da za stečajne upravitelje, imenovane v drugih državah članicah, ne veljajo pogoji, ki so manj ugodni kot pogoji, ki se uporabljajo za stečajne upravitelje, imenovane v tej državi članici.

NASLOV IV

POSTOPEK PRE-PACK

POGLAVJE 1

Splošne določbe

Člen 21

Postopek pre-pack

1. Države članice zagotovijo, da je postopek pre-pack na voljo vsaj dolžnikom, ki bodo verjetno postali insolventni v skladu z nacionalnim pravom.

Države članice lahko določijo, da se pripravljalna faza ne sme začeti, kadar dolžnik ni sposoben poplačati svojih dolgov, ko zapadejo v skladu z nacionalnim pravom.

2. Postopek pre-pack je lahko na podlagi nacionalnega prava ločen postopek ali del obstoječega postopka v primeru insolventnosti.

3. Države članice zagotovijo, da dolžniki, ki vstopijo v postopek pre-pack, med pripravljalno fazo ohranijo popolni ali vsaj delni nadzor nad svojim premoženjem in vsakodnevnim poslovanjem svojega podjetja.

4. Nacionalno pravo se uporablja za zadeve, ki jih ta naslov ne ureja, vključno z razvrstitvijo terjatev, razdeljevanjem iztržka, nalogami in odgovornostjo dolžnika in dolžnikovih direktorjev, plačilom stečajnega upravitelja ter naravo, obsegom in obliko udeležbe upnikov, razen v zvezi z odobritvijo prodaje, kadar je to ustrezno.

Člen 22

Razmerje do drugih pravnih aktov Unije

1. Faza likvidacije se izvaja s postopkom v primeru insolventnosti, ki ni postopek preventivnega prestrukturiranja.

V državah članicah, v katerih se uporablja Uredba (EU) 2015/848, se faza likvidacije izvaja s postopki v primeru insolventnosti, ki so določeni v Prilogi A k Uredbi (EU) 2015/848, z izjemo postopka preventivnega prestrukturiranja.

2. Ta direktiva ne posega v Direktivo 2001/23/ES in nacionalne predpise, s katerimi se izvaja.

Za namene člena 5(1) Direktive 2001/23/ES se faza likvidacije, kadar se izvaja v okviru postopka, ki bi se lahko zaključil z likvidacijo dolžnika, šteje za stečajni postopek ali kateri koli drug temu podoben postopek v primeru insolventnosti, uveden z namenom likvidacije premoženja odsvojitelja pod nadzorom pristojnega javnega organa.

POGLAVJE 2

Pripravljalna faza

Člen 23

Imenovanje nadzornika

1. Države članice zagotovijo, da se pripravljalna faza na pobudo dolžnika začne takrat, ko je imenovan nadzornik. Postopek imenovanja nadzornika določa nacionalno pravo.

2. Države članice zagotovijo, da je nadzornik neodvisen od dolžnika in vseh strank, ki so z dolžnikom tesno povezane. Države članice lahko določijo dodatne zahteve glede neodvisnosti nadzornika od imetnikov lastniškega kapitala ali upnikov.

3. Države članice zagotovijo, da so lahko za nadzornika imenovane samo osebe, ki izpolnjujejo merila primernosti, ki veljajo za stečajne upravitelje v državi članici, v kateri poteka postopek pre-pack.

Člen 24

Načela, ki se uporabljajo za pripravljalno fazo

1. Države članice zagotovijo, da je postopek prodaje, ki se izvaja v pripravljalni fazi, konkurenčen, pregleden in pošten ter da ustreza tržnim standardom.

2. Države članice zagotovijo, da nadzornik po potrebi s pomočjo dolžnika:

(a) utemelji, zakaj meni, da so zahteve iz odstavka 1 izpolnjene;

(b) v skladu s členom 33 priporoči najboljšega ponudnika kot pridobitelja dolžnikovega podjetja ali njegovega dela v okviru postopka pre-pack;

(c) da izjavo, da na podlagi njegove ocene najboljša ponudba ne pomeni kršitve preizkusa največje koristi za upnike.

Nadzornik dokumentira vsak korak postopka prodaje in o njem poroča v pisni obliki. Ti dokumenti in poročila morajo biti pravočasno na voljo v digitalni obliki. Države članice zagotovijo, da za nadzornika veljajo enake zahteve glede zaupnosti kot za stečajnega upravitelja.

3. Države članice lahko določijo, da se izvede javna dražba v skladu s členom 29(3), da bi zagotovili dosego poštene tržne cene. Države članice lahko določijo, da se taka javna dražba izvede zlasti v primerih, ko eden ali več upnikov dokaže upravičen dvom o tem, ali najboljša ponudba, ki jo je priporočil nadzornik, odraža pošteno tržno ceno. Kadar se izvede taka javna dražba, države članice lahko določijo, da se obveznosti iz odstavka 1 in odstavka 2, točka (a), ne uporabljajo za nadzornika.

4. Države članice lahko določijo, da se v primeru, ko upniki v skladu z nacionalnim pravom odobrijo priporočilo iz odstavka 2, točka (b), ne uporabljata odstavek 1 in odstavek 2, točka (a).

5. Države članice zagotovijo, da:

(a) če ne pride do poznejše faze likvidacije, plačilo nadzorniku krije dolžnik;

(b) če pride do faze likvidacije, se plačilo nadzorniku krije iz stečajne mase.

Člen 25

Prekinitev posameznih postopkov izvršbe

Države članice zagotovijo, da se lahko v pripravljalni fazi dolžniku, kadar v zvezi z njim obstaja verjetnost insolventnosti ali kadar je insolventen v skladu z nacionalnim pravom, odobri prekinitev posameznih postopkov izvršbe v skladu s členoma 6 in 7 Direktive (EU) 2019/1023, bodisi v pripravljalni fazi bodisi v okviru druge vrste postopkov v primeru insolventnosti, v katerih dolžnik ohrani popolni ali vsaj delni nadzor nad svojim premoženjem in vsakodnevnim poslovanjem svojega podjetja ter v katerih se lahko prodaja dolžnikovega podjetja – ali njegovega dela – kot delujočega podjetja nadaljuje in zaključi.

Člen 26

Odložitev začetka faze likvidacije

Države članice lahko določijo, da se v primeru, ko upnik med pripravljalno fazo vloži predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti, začetek faze likvidacije odloži, kadar ob upoštevanju okoliščin primera začetek faze likvidacije ne bi bil v splošnem interesu upnikov.

Člen 27

Prenehanje pripravljalne faze

1. Države članice določijo, da je pripravljalna faza časovno omejena.

2. Države članice lahko določijo, da pripravljalna faza lahko preneha, kadar:

(a) dolžnik ne zagotovi potrebne pomoči v skladu s členom 24(2);

(b) dolžnik v pripravljalni fazi ne ravna s potrebno skrbnostjo ali

(c) pripravljalna faza nima realnih možnosti za uspeh.

POGLAVJE 3

Faza likvidacije

Člen 28

Faza likvidacije

Države članice zagotovijo, da se faza likvidacije začne, ko se v skladu z nacionalnim pravom sprejme odločitev o začetku postopka v primeru insolventnosti iz člena 22(1).

Člen 29

Načela, ki se uporabljajo za fazo likvidacije

1. Države članice zagotovijo, da sodišče ali pristojni organ ob začetku faze likvidacije odobri prodajo dolžnikovega podjetja ali njegovega dela v vsaj enem od naslednjih primerov:

(a) pridobitelja predlaga nadzornik, pod pogojem, da je nadzornik dal mnenje, v katerem potrjuje, da postopek prodaje, ki je bil opravljen v pripravljalni fazi, izpolnjuje zahteve iz člena 24(1) in da je sodišče ali pristojni organ ocenil, da so zahteve iz člena 24(1) in (2) izpolnjene;

(b) pridobitelj je izbran na javni dražbi, kadar države članice določijo tako dražbo v skladu z odstavkom 3 tega člena, ali

(c) prodajo pridobitelju odobrijo upniki, kakor je določeno v členu 24(4).

2. Države članice lahko določijo, da prodajo dolžnikovega podjetja ali njegovega dela iz odstavka 1, točka (c), odobrijo upniki brez odobritve sodišča ali pristojnega organa, kadar je na podlagi nacionalnega prava za prodajo dolžnikovega podjetja ali njegovega dela potrebno soglasje upnikov.

3. Javna dražba iz člena 24(3) traja največ tri mesece.

Ponudba, ki jo izbere nadzornik, se uporabi kot začetna ponudba na javni dražbi.

Države članice zagotovijo, da so zaščitni ukrepi, odobreni začetnemu ponudniku v pripravljalni fazi, uravnoteženi in sorazmerni.

4. Države članice zagotovijo, da lahko sodišče ali pristojni organ odloči, da se vrednotenje dolžnikovega podjetja kot delujočega podjetja izvede na podlagi utemeljitve, da najboljša ponudba morda ne izpolnjuje preizkusa največje koristi za upnike.

Kadar je na podlagi nacionalnega prava za prodajo dolžnikovega podjetja ali njegovega dela potrebno soglasje upnikov, lahko države članice določijo, da lahko upniki odločitev iz prvega pododstavka sprejmejo brez posredovanja sodišča ali pristojnega organa.

Člen 30

Prenos ali razveza neizpolnjenih pogodb

1. Države članice zagotovijo, da se na pridobitelja dolžnikovega podjetja ali njegovega dela prenesejo neizpolnjene pogodbe, ki so potrebne za nadaljevanje poslovanja in katerih zadržanje bi povzročilo zaustavitev poslovanja. Za prenos ni potrebno soglasje dolžnikove nasprotne stranke ali nasprotnih strank.

Prvi pododstavek se ne uporablja, kadar je pridobitelj dolžnikovega podjetja ali njegovega dela konkurent dolžnikove nasprotne stranke ali nasprotnih strank.

2. Države članice lahko določijo, da je – odvisno od vrste pogodbe, narave strank ali interesov podjetja – potrebno soglasje dolžnikove nasprotne stranke ali nasprotnih strank.

3. Brez poseganja v druge pravice do razveze lahko države članice določijo, da lahko nasprotna stranka ali nasprotne stranke razvežejo neizpolnjene pogodbe, prenesene na podlagi odstavka 1, ob upoštevanju odpovednega roka, ki ni krajši od treh mesecev od prenosa, če bi prenos pogodbe nepravično škodoval nasprotni stranki ali nasprotnim strankam.

4. Države članice lahko določijo, da se neizpolnjene pogodbe v zvezi z licencami za pravice intelektualne in industrijske lastnine, pri katerih je dolžnik dajalec licence, ne morejo razvezati brez soglasja pridobitelja licence.

Člen 31

Dolgovi in obveznosti podjetja, pridobljenega v postopku pre-pack

1. Brez poseganja v člen 30 in člen 38(1) in (2) ter v obveznosti, ki izhajajo iz delovnih razmerij, ki jih zadeva prodaja podjetja ali njegovega dela, države članice zagotovijo, da pridobitelj pridobi dolžnikovo podjetje ali njegov del brez dolgov in obveznosti, razen če pridobitelj izrecno soglaša, da bo kril dolgove in obveznosti podjetja ali njegovega dela.

2. Odstavek 1 ne posega v nacionalno zakonodajo, ki določa, da se ravnanje dolžnika upošteva pri oceni odškodninske odgovornosti pridobitelja, kadar je to ravnanje na podlagi veljavnega prava mogoče pripisati pridobitelju.

Člen 32

Odložilni učinek pritožb

Države članice lahko določijo, da v primeru, ko nacionalno pravo določa pritožbe zoper odločitve sodišča ali pristojnega organa v zvezi z odobritvijo ali izvedbo prodaje dolžnikovega podjetja ali njegovega dela, take pritožbe nimajo odložilnega učinka, razen če se sprejmejo ustrezni ukrepi za kritje kakršne koli škode, ki bi lahko nastala zaradi neupravičene prekinitve izvedbe prodaje, kot je zahteva, da pritožnik zagotovi varščino ali da je pritožnik odgovoren za tako škodo.

POGLAVJE 4

Skupne določbe

Člen 33

Merila za izbor najboljše ponudbe

Države članice določijo merila za izbor najboljše ponudbe v postopku pre-pack. Države članice zagotovijo, da so ta merila enaka merilom za izbor med konkurenčnimi ponudbami v postopku v primeru insolventnosti.

Države članice lahko v merila iz prvega odstavka vključijo ohranjanje delovnih mest.

Člen 34

Civilna odgovornost nadzornikov in stečajnih upraviteljev

Države članice zagotovijo, da so nadzorniki in stečajni upravitelji odgovorni za škodo, ki jo povzročijo upnikom s svojim namernim ali malomarnim ravnanjem, kar zadeva neizpolnjevanje obveznosti iz tega naslova.

Člen 35

Stranke, ki so v postopku prodaje tesno povezane z dolžnikom

1. Države članice zagotovijo, da so stranke, ki so tesno povezane z dolžnikom, upravičene do nakupa dolžnikovega podjetja ali njegovega dela, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

(a) stranke, ki so tesno povezane z dolžnikom, v ponudbi razkrijejo nadzorniku svoje razmerje do dolžnika;

(b) stranke, ki niso stranke iz točke (a), prejmejo ustrezne informacije o obstoju strank, ki so tesno povezane z dolžnikom, in njihovem razmerju do dolžnika;

(c) v primeru iz člena 29(1), točka (a), se vrednotenje podjetja kot delujočega podjetja izvede za namene izjave nadzornika iz člena 24(2), točka (c);

(d) stranke, ki niso tesno povezane z dolžnikom, imajo dovolj časa za predložitev ponudbe.

Države članice določijo, da lahko sodišče ali pristojni organ v primeru, da stranka, ki je tesno povezana z dolžnikom, dokazano ni izpolnila pogojev iz prvega pododstavka, točka (a), prekliče ugodnosti iz člena 31(1).

2. Kadar se ponudba, ki jo predloži stranka, ki je tesno povezana z dolžnikom, šteje za najboljšo, države članice lahko uvedejo dodatne zaščitne ukrepe za odobritev in izvedbo prodaje dolžnikovega podjetja ali njegovega dela.

Člen 36

Vmesno financiranje

1. Kadar je potrebno vmesno financiranje, države članice zagotovijo, da:

(a) se vmesno financiranje ne razglasi za nično, izpodbojno ali neizvršljivo ter

(b) dajalci vmesnega financiranja niso civilno, upravno ali kazensko odgovorni iz razlogov, da tako financiranje škoduje vsem upnikom, razen če nacionalno pravo ne določa drugih razlogov za tako odgovornost.

2. Države članice lahko določijo, da so dajalci novega ali vmesnega financiranja upravičeni do prednostnega plačila v okviru nadaljnjih postopkov v primeru insolventnosti glede na druge upnike, ki bi sicer imeli prednostne ali enakovredne terjatve.

3. Ob upoštevanju prednostne razvrstitve terjatev, nastalih med postopkom v primeru insolventnosti, lahko države članice določijo, da:

(a) se lahko dajalcem vmesnega financiranja odobrijo pravice iz zavarovanja terjatev na izkupičku od prodaje, da se zagotovi vračilo, ter

(b) se vmesno financiranje lahko pobota s ceno, ki bo izplačana na podlagi sprejete ponudbe, kadar vmesno financiranje zagotovijo zainteresirani ponudniki.

4. Države članice lahko določijo, da se odstavek 1 uporablja samo za vmesno financiranje, ki je bilo predhodno preverjeno.

Člen 37

Predkupne pravice in oddajanje ponudb v obliki zneska zavarovanih terjatev

1. Države članice brez poseganja v člen 38(1) zagotovijo, da se ponudnikom ne odobrijo nobene predkupne pravice. Države članice lahko določijo, da se zakonsko določene predkupne pravice, na katere ne vpliva insolventnost dolžnika, ohranijo in so izvršljive.

2. Države članice zagotovijo, da v primeru, ko pravice iz zavarovanja terjatev bremenijo podjetje, ki je predmet postopka pre-pack, lahko upniki, ki so upravičenci navedenega zavarovanja terjatev, svoje terjatve pobotajo z nakupno ceno le do vrednosti, ki ni višja od tržne vrednosti podjetja.

Člen 38

Zaščita interesov upnikov

1. Države članice zagotovijo, da se pravice iz zavarovanja terjatev ali druge obremenitve med postopkom pre-pack sprostijo v skladu z enakimi zahtevami, kot bi veljale v postopku v primeru insolventnosti na podlagi nacionalnega prava.

2. Države članice, katerih pravo določa, da je za sprostitev pravic iz zavarovanja terjatev potrebno soglasje imetnikov zavarovanih terjatev v okviru postopka v primeru insolventnosti, lahko določijo, da tako soglasje ni potrebno med postopkom pre-pack.

Člen 39

Vpliv postopkov na področju konkurenčnega prava na čas ali uspešnost ponudbe

1. Države članice zagotovijo, da nadzornik ali dolžnik v primeru znatnega tveganja zamude zaradi postopka na področju konkurenčnega prava ali negativne odločitve organa, pristojnega za konkurenco, v zvezi s ponudbo, predloženo v pripravljalni fazi, sprejme ustrezne ukrepe za predložitev alternativnih ponudb.

2. Države članice zagotovijo, da lahko nadzornik prejme informacije o postopkih na področju veljavnega konkurenčnega prava in o vseh izidih takih postopkov, ki bi lahko vplivali na čas ali uspešnost ponudbe, pod pogojem, da razkritje informacij s strani organa, pristojnega za konkurenco, ni v nasprotju z nacionalnimi pravili o varovanju poslovnih skrivnosti. V zvezi s tem za nadzornika velja dolžnost glede zaupnosti v skladu z nacionalnim pravom.

3. Države članice zagotovijo, da ponudbe, kadar pomeni znatno tveganje zamude iz odstavka 1, ni treba upoštevati, če sta izpolnjena oba naslednja pogoja:

(a) ta ponudba ni edina ponudba ter

(b) zamuda pri sklenitvi prodaje zadevnemu ponudniku bi povzročila škodo dolžnikovemu podjetju ali njegovemu delu.

NASLOV V

DOLŽNOST DIREKTORJEV, DA PREDLAGAJO ZAČETEK POSTOPKA V PRIMERU INSOLVENTNOSTI, IN NJIHOVA CIVILNA ODGOVORNOST

Člen 40

Dolžnosti direktorjev

1. Države članice zagotovijo, da imajo direktorji gospodarske družbe v primeru njene insolventnosti v skladu z nacionalnim pravom dolžnost, da vložijo predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti, z izjemo postopka preventivnega prestrukturiranja.

V državah članicah, v katerih se uporablja Uredba (EU) 2015/848, se dolžnost vložitve predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti nanaša na postopke iz Priloge A k navedeni uredbi, z izjemo postopka preventivnega prestrukturiranja.

2. Predlog iz odstavka 1 se vloži pri sodišču ali organu, pristojnem za postopek v primeru insolventnosti, v treh mesecih od trenutka, ko se direktorji seznanijo ali ko se lahko upravičeno pričakuje, da so se seznanili s tem, da je gospodarska družba insolventna v skladu z nacionalnim pravom.

Člen 41

Neizvajanje ali odložitev dolžnosti vložitve predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti

1. Države članice lahko določijo, da se dolžnost iz člena 40(1) ne uporablja za direktorje, ki so fizične osebe in osebno odgovarjajo za celoten dolg gospodarske družbe.

2. Države članice lahko določijo, da se dolžnost iz člena 40(1) lahko izpolni z obveščanjem javnosti o insolventnosti gospodarske družbe z obvestilom v javnem registru, in sicer pred iztekom roka iz člena 40(2), da bi zagotovili, da upniki lahko predlagajo začetek postopka v primeru insolventnosti.

3. Države članice lahko določijo, da se dolžnost iz člena 40(1) odloži, če direktorji sprejmejo ukrepe, s katerimi naj bi preprečili škodo za upnike insolventne gospodarske družbe in s katerimi zagotovijo raven zaščite vseh upnikov, ki bi bila enaka zaščiti, ki jo zagotavlja dolžnost iz člena 40(1).

Člen 42

Civilna odgovornost direktorjev

1. Države članice zagotovijo, da so direktorji insolventne gospodarske družbe v skladu z nacionalnim pravom odgovorni za škodo, povzročeno upnikom zaradi neizpolnjevanja dolžnosti iz člena 40.

2. Kadar države članice uporabijo možnost iz člena 41(3), zagotovijo, da so direktorji, ki sprejmejo ukrepe iz navedenega člena, v skladu z nacionalnim pravom odgovorni za škodo, povzročeno upnikom, ki sicer ne bi bila povzročena, če bi se predlagal začetek postopka v primeru insolventnosti v skladu s členom 40(1).

3. Države članice lahko določijo, da se odgovornost iz odstavka 2 tega člena izključi, kadar in kolikor lahko direktorji na podlagi objektivnih okoliščin dokažejo, da je bilo mogoče razumno pričakovati, da bodo sprejeti ukrepi upnikom zagotovili enakovreden ali boljši izid od tistega, ki ga zagotavlja dolžnost iz člena 40(1).

Člen 43

Razmerje do drugih instrumentov

Ta naslov ne posega v člen 7 Direktive (EU) 2019/1023.

NASLOV VI

UPNIŠKI ODBORI

POGLAVJE 1

Ustanovitev in člani upniških odborov

Člen 44

Ustanovitev upniških odborov

1. Države članice zagotovijo, da se upniški odbor ustanovi po začetku postopka v primeru insolventnosti, če tako odloči ali zahteva skupščina upnikov ali, kadar nacionalno pravo ne predvideva skupščine upnikov, če to zahtevajo upniki v skladu z nacionalnim pravom.

2. Države članice lahko določijo, da se lahko upniški odbor ustanovi pred začetkom postopka v primeru insolventnosti v skladu z nacionalnim pravom.

Države članice zagotovijo, da se odločitev o sestavi upniškega odbora sprejme ob njegovi ustanovitvi.

3. Države članice lahko določijo, da se upniški odbor ne ustanovi, kadar bi bilo zaradi okoliščin, povezanih z naravo in obsegom dolžnikovega podjetja, breme ob ustanovitvi odbora večje od koristi. Države članice zagotovijo, da so te okoliščine, ki lahko vključujejo majhen gospodarski pomen stečajne mase, majhno število upnikov, majhnost dolžnika ali negativen učinek na finančni položaj dolžnika zaradi morebitnih zamud pri ustanovitvi upniškega odbora, jasno določene v nacionalnem pravu.

Člen 45

Imenovanje in sestava upniških odborov

1. Kadar se na podlagi člena 44 ustanovi upniški odbor, države članice zagotovijo, da so člani upniškega odbora brez nepotrebnega odlašanja imenovani na skupščini upnikov ali z odločitvijo sodišča.

2. Države članice zagotovijo, da sestava upniških odborov pošteno in v čim večji meri odraža različne interese upnikov.

Kadar so med upniki tudi delavci, države članice zagotovijo, da so lahko ti delavci ali njihovi predstavniki imenovani v upniški odbor, razen če obstaja vsaj še en enakovreden mehanizem za zastopanje interesov delavcev v postopkih v primeru insolventnosti.

Države članice lahko določijo, da se lahko v upniške odbore imenujejo tudi osebe in subjekti, ki niso upniki.

3. Države članice zagotovijo, da se lahko v upniške odbore imenujejo čezmejni upniki.

4. Države članice zagotovijo, da lahko v primerih, ko nacionalno pravo določa pritožbe, vsaka v skladu z nacionalnim pravom opredeljena zainteresirana stranka pred sodiščem izpodbija imenovanje enega ali več članov upniškega odbora, ker imenovanje ni bilo opravljeno v skladu z veljavnim pravom.

Člen 46

Razrešitev in zamenjava članov

1. Države članice določijo pravila, ki določajo razloge in postopke za razrešitev in zamenjavo članov upniških odborov. V teh pravilih se določijo tudi primeri, ko člani upniškega odbora odstopijo ali ne morejo opravljati svojih dolžnosti.

2. Razlogi za razrešitev iz odstavka 1 vključujejo vsaj namerno ali hudo malomarno resno kršitev dolžnosti v zvezi z interesi vseh upnikov, kot so primeri nasprotja interesov.

POGLAVJE 2

Delovne metode in naloga upniških odborov

Člen 47

Delovne metode upniških odborov

1. Države članice določijo pravila za naslednje vidike delovnih metod upniških odborov:

(a) postopek glasovanja, vključno z upravičenostjo do glasovanja in potrebno sklepčnostjo;

(b) nasprotje interesov;

(c) zaupnost informacij;

(d) vodenje zapisnikov o sprejetih odločitvah.

2. Države članice zagotovijo, da lahko upniški odbori s poslovniki podrobneje opredelijo svoje delovne metode, pod pogojem, da so taki poslovniki skladni s pravili iz odstavka 1. Taki poslovniki so na voljo vsaj sodišču in stečajnemu upravitelju.

3. Države članice določijo, da lahko člani upniških odborov sodelujejo in glasujejo osebno ali elektronsko. Države članice lahko določijo, da imajo člani upniških odborov možnost pisnega glasovanja.

4. Države članice zagotovijo, da lahko člane upniških odborov zastopa ustrezno pooblaščena oseba.

Člen 48

Naloga, pravice in dolžnosti upniških odborov

1. Države članice zagotovijo, da imajo upniški odbori pravice, ki ščitijo njihovo sodelovanje v postopkih v primeru insolventnosti in jim omogočajo preučitev delovanja stečajnih upraviteljev ali, v primeru dolžnika, ki sam nadaljuje vodenje poslov, dolžnika, vključno s:

(a) pravico, da dobijo izjavo od stečajnih upraviteljev in jim dajo izjavo o zadevah, ki so v interesu vseh upnikov, tudi o pomembnih odločitvah, kot je prodaja premoženja zunaj rednega poslovanja;

(b) pravico do izjave v postopkih v primeru insolventnosti;

(c) pravico, da od zastopanih upnikov in stečajnih upraviteljev ali, v primeru dolžnika, ki sam nadaljuje vodenje poslov, od dolžnika zahtevajo in prejmejo relevantne in potrebne informacije.

Države članice lahko določijo, da imajo upniški odbori pravico, da imenujejo sekretarja in zahtevajo zunanje svetovanje o zadevah, v katerih imajo upniki, ki jih zastopajo, interes.

2. Države članice zagotovijo, da upniški odbori pri svojih dejavnostih zastopajo interese vseh upnikov in delujejo neodvisno od stečajnih upraviteljev.

Države članice zagotovijo, da člani upniških odborov zastopajo interese vseh upnikov in pri opravljanju nalog odbora ravnajo v dobri veri.

3. Države članice lahko upniškim odborom podelijo pooblastilo za odobritev nekaterih odločitev ali pravnih dejanj. V takem primeru države članice jasno opredelijo zadeve, v zvezi s katerimi je potrebna taka odobritev, kar lahko vključuje vse odločitve, ki so posebnega pomena za postopek.

4. Države članice zagotovijo, da upniki, člani upniških odborov in vsi strokovni delavci, ki pomagajo upniškim odborom, ohranjajo zaupnost zaupnih informacij, pridobljenih v zvezi z dejavnostmi odbora.

Člen 49

Stroški in honorarji

1. Države članice določijo, kdo krije stroške, ki jih imajo upniški odbori ali njihovi posamezni člani pri opravljanju naloge iz člena 48.

2. Kadar se stroški iz odstavka 1 krijejo iz stečajne mase, države članice zagotovijo, da upniški odbor ali njegovi posamezni člani vodijo evidenco o takih stroških ter da je sodišče ali pristojni organ ali stečajni upravitelj pristojen za omejitev neupravičenih ali nesorazmernih stroškov.

3. Kadar države članice dovolijo, da se članom upniškega odbora izplačajo honorarji in da se ti krijejo iz stečajne mase, zagotovijo, da so honorarji sorazmerni z nalogo, ki jo opravljajo.

Člen 50

Odgovornost

1. Države članice zagotovijo, da velja vsaj eno od naslednjih pravil:

(a) člani upniških odborov so oproščeni osebne odgovornosti za svoja dejanja v vlogi članov odbora, razen če je bilo ugotovljeno, da so namerno ali iz hude malomarnosti kršili svoje dolžnosti v zvezi z interesi upnikov;

(b) osebna odgovornost članov upniških odborov za svoja dejanja v vlogi članov odbora je krita z zavarovanjem, ki se krije iz stečajne mase v skladu s členom 49(2).

2. Kadar države članice upniškim odborom podelijo pooblastilo za odobritev nekaterih odločitev ali poslov, lahko določijo, da so člani upniških odborov odgovorni enako kot stečajni upravitelj.

NASLOV VII

UKREPI ZA POVEČANJE PREGLEDNOSTI NACIONALNE INSOLVENČNE ZAKONODAJE

Člen 51

Preglednica s ključnimi informacijami

1. Brez poseganja v odstavek 10 vsaka država članica do 22. julija 2029 pripravi preglednico s ključnimi informacijami o bistvenih elementih nacionalnega prava o postopkih v primeru insolventnosti (v nadaljnjem besedilu: preglednica s ključnimi informacijami) in jo prek evropskega portala e-pravosodje predloži Komisiji.

2. Preglednice s ključnimi informacijami se pripravijo v uradnem jeziku institucij Unije.

3. Vsebina preglednic s ključnimi informacijami mora biti jedrnata, točna, jasna in netehnična ter podprta z dejstvi.

4. Preglednice s ključnimi informacijami vključujejo naslednje oddelke v naslednjem vrstnem redu:

(a) pogoje za začetek postopka v primeru insolventnosti;

(b) pravila o prijavi, preizkusu in priznanju terjatev;

(c) pravila, ki urejajo razvrstitev terjatev upnikov in razdelitev iztržka od unovčenja premoženja, ki izhaja iz postopka v primeru insolventnosti;

(d) povprečno sporočeno trajanje postopkov v primeru insolventnosti, kot je navedeno v členu 29(1), točka (b), Direktive (EU) 2019/1023.

5. Oddelek iz odstavka 4, točka (a), vključuje:

(a) seznam oseb, ki lahko predlagajo začetek postopka v primeru insolventnosti;

(b) seznam pogojev, ki sprožijo začetek postopka v primeru insolventnosti;

(c) pojasnilo, kako in kje vložiti predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti;

(d) pojasnilo, kako in kdaj je dolžnik uradno obveščen o odločitvi o začetku postopka v primeru insolventnosti.

6. Oddelek iz odstavka 4, točka (b), vključuje:

(a) seznam oseb, ki lahko prijavijo terjatev;

(b) seznam pogojev za prijavo terjatve;

(c) rok za prijavo terjatve;

(d) pojasnilo, kako pridobiti obrazec za prijavo terjatve, če je ustrezno;

(e) pojasnilo, kako in kje prijaviti terjatev;

(f) pojasnilo, kako se terjatev preizkusi in prizna.

7. Države članice posodobijo informacije iz odstavka 4 v enem mesecu od začetka veljavnosti kakršnih koli relevantnih sprememb nacionalnega prava. Preglednice s ključnimi informacijami vsebuje naslednjo izjavo: „Ta preglednica s ključnimi informacijami odraža stanje na dan … [datum predložitve informacij Komisiji ali datum posodobitve]“.

8. Komisija zagotovi, da so preglednice s ključnimi informacijami na voljo javnosti v angleškem, francoskem in nemškem jeziku ter izvirnem jeziku, če je ta drugačen, na evropskem portalu e-pravosodje v razdelku o insolventnost i/stečaju za vsako državo članico.

9. Na Komisijo se prenese pooblastilo, da z izvedbenimi akti spremeni obliko preglednice s ključnimi informacijami. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 53(2).

10. Države članice, v katerih se uporablja Uredba (EU) 2015/848, predložijo preglednico s ključnimi informacijami iz odstavka 1 tega člena prek Evropske pravosodne mreže v civilnih in gospodarskih zadevah, ustanovljene z Odločbo 2001/470/ES, na način, ki je skladen s členom 86 navedene uredbe.

NASLOV VIII

KONČNE DOLOČBE

Člen 52

Nujni ukrepi

1. Države članice lahko v primeru izrednih razmer, ki resno motijo gospodarske dejavnosti na ravni držav članic ali njihovih regij, odstopajo od uporabe nacionalnih določb, s katerimi se prenašajo naslovi II, V in VI, kadar in kolikor bi uporaba nacionalnih določb, s katerimi se prenašajo navedeni naslovi, pomenila tveganje razširitve insolventnosti, tudi na gospodarske družbe, ki bi bile v običajnih okoliščinah sposobne preživetja.

2. Odstopanje iz odstavka 1 in njegovo trajanje morata biti sorazmerna in omejena na to, kar je bistveno za obvladovanje, ublažitev, odpravo ali preprečevanje resnih motenj iz navedenega odstavka.

3. Države članice Komisijo uradno obvestijo o odstopanju iz odstavka 1 v enem mesecu od začetka njegove veljavnosti.

Ko države članice uradno obvestijo Komisijo v skladu s prvim pododstavkom, ob tem navedejo določbe te direktive, od katerih odstopajo, naravo in obseg izrednih okoliščin, na katerih temelji odstopanje, trajanje odstopanja in razloge, zaradi katerih se odstopanje šteje za bistveno za obvladovanje, ublažitev, odpravo ali preprečevanje resnih motenj v gospodarskih dejavnostih iz odstavka 1. Komisija o tem brez nepotrebnega odlašanja obvesti ostale države članice.

4. Odstopanje iz odstavka 1 lahko traja največ eno leto.

Kadar in kolikor se izredne razmere, ki resno motijo gospodarske dejavnosti, nadaljujejo, se lahko odstopanje podaljša za največ šestmesečna obdobja, pod pogojem, da država članica o tem uradno obvesti Komisijo najpozneje tri mesece pred iztekom predhodnega obdobja odstopanja. To podaljšanje začne veljati, razen če mu Komisija ne nasprotuje najpozneje en mesec pred iztekom predhodnega obdobja odstopanja na podlagi utemeljitve, da podaljšanje ni v skladu z zahtevami iz odstavkov 1 in 2.

Člen 53

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga Odbor za prestrukturiranje in insolventnost, ustanovljen s členom 30 Direktive (EU) 2019/1023. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 54

Pregled

Komisija najpozneje 22. januarja 2034 in nato vsakih pet let Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru predloži poročilo, v katerem oceni uporabo in učinek te direktive. Komisija na podlagi te ocene po potrebi predloži zakonodajni predlog.

Člen 55

Prenos

1. Države članice uveljavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 22. januarja 2029. O tem takoj obvestijo Komisijo.

Države članice uveljavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s členi 15, 16 in 17 te direktive, kolikor se nanašajo na BARIS, do datuma iz prvega pododstavka tega odstavka ali do 10. julija 2029, kar nastopi pozneje.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Naslov II se uporablja samo za pravna dejanja, dokončana od datuma začetka veljavnosti zakonov in drugih predpisov, potrebnih za uskladitev s to direktivo, iz prvega pododstavka odstavka 1.

3. Države članice Komisiji sporočijo besedilo temeljnih predpisov nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 56

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 57

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 30. marca 2026

Za Evropski parlament	*Za Svet*
predsednica	*predsednica*
R. METSOLA	M. PANAYIOTOU

PRILOGA

Nacionalni registri in podatkovne zbirke iz člena 19

1. Katastri;
2. Zemljiške knjige;
3. Registri premičnin, vključno z registri vozil, ladij in zrakoplovov, kadar so v teh registrih vpisane lastninske pravice;
4. Registri donacij;
5. Registri hipotek;
6. Registri ali podatkovne zbirke, ki vsebujejo informacije o lastništvu vrednostnih papirjev, na primer centralne depotne družbe, kakor so opredeljene v členu 2 Uredbe (EU) št. 909/2014;
7. Registri zastavnih pravic, vključno z zakupnimi pogodbami in kupoprodajnimi pogodbami s pridržkom lastninske pravice;
8. Registri, ki vsebujejo listine o zasegu premoženja;
9. Registri pravic intelektualne lastnine, vključno z registri patentov in znamk.